

Szerkesztőség. Kládóhívatál és nyomda: Bul. Reg. Ferdinand (József főherceg-ut) 4. Telefon: 151. Sürögnyom: Közlöny, Arad. -: Az Aradi Nyomda Vállalat tulajdonosi kiadása és rotációs nyomása. Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évente 840, félévre 420, negyedévre 210, havonta 70 Lej. Külföldre havonta 50 Lej feljebb. -: Egyes szám 3 Lej. Vasárnap 5 Lej. -: (Bucurestiben 50 bani felár.) Hirdetések tarifa szerint. -:

XLVII. évfolyam, 233. szám *

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF
1897-1932.

* Csütörtök, 1932. október 6

Létrejött a megegyezés a kormány és a Népszövetség pénzügyi bizottsága között

Elfogadták a román delegáció valamennyi javaslatát -- Másfél milliárd lejt fizet évente az eddigi hatmilliárd helyett a külföldi hitelezőknek a kormány

Politikai körökben általános meglepetést keltett a megelőző pesszimistikus hírek után Madgearunak az a jelentése, amelyben a kereskedelemügyi miniszter tudatta a kormánnyal, hogy sikerült megállapodásra jutnia a Népszövetséggel és ehhez a kormány hozzájárulását kérte. Az első jelentések szerint a megállapodás lényege abban áll, hogy Románia bizonyos formájú moratóriumot kap a külföldi adósságok törlesztésére. A törlesztési időpontokat úgy rendezik el, hogy ezentúl csak egy negyedét fizeti Románia annak az összegnek, amelyet eddig fizetett a törlesztések fejében. Ezt az engedékenységet azonban a pénzügyi bizottság feltételekhez köti és ezeket a feltéte-

leket már a jövő hónapban át kell vinnie a gyakorlatba a kormánynak. A megegyezés nem kevesebbet valósítana meg, mint azt, hogy a kormánynak az eddigi hatmilliárd helyett csak másfélmilliárdot kell fizetni évente a külföldi adósságok törlesztésére.

Victor Cadera varsói román követ, aki Evianban tárgyalott Litvinovval, Bucurestibe jön, hogy tárgyalásáról részletes jelentést tegyen a kormánynak. A genfi jelentések egyébként továbbra is kedvezőek. A Népszövetség pénzügyi bizottsága előtt lefolyt tárgyalásokról a kormánypárt mai értekezletén Maniu számolt be. Az egyezmény hír szerint még e hónapban életbe lép.

Genfi jelentés szerint a román delegáció és a Népszövetség pénzügyi bizottsága ma aláírta a Népszövetség és Románia közötti pénzügyi együttműködésről szóló egyezményt. A népszövetség pénzügyi bizottsága elfogadta a román delegáció összes javaslatait.

LEZÁRULT a konverzió vitája

Három milliárd lej Erdély agráradóssága, míg négy milliárd lej városi adósság várja a birói likvidációt -- A pénzügyminiszter szerint kritizálni könnyű, de nehéz segíteni a kormánynak

Bucurestiből telefonálja az Aradi Közlöny tudósítója: A Kamara ma délelőtti ülésén Neculescu a zöldségtermelők panaszait tárta a Ház elé. Ionescu az új vasuti menetrend hiányosságaira mutatott rá, Cuza György a diákokotthonok bezárása és a bucuresti-i diákok építkezési ügyében beszélt. Tul drágának tartja a beiratkozási díjat, amely csak az idegeneknek ad módot a beiratkozásra. Azt javasolta, hogy a diákoknak is legyen képviselője az egyetemi tanácsban.

Manu lelkész: A diákoknak a vadban a helyük, a tanároknak a katedrán!

Boscatéanu szociáldemokrata tiltakozott az ellen, hogy az állam fizesse Bibescu herceg külföldi repülőutjait és bankettjeit. Popa Ádám nemzeti-parasztpárti az Ausztriába irányuló állatkivitelről beszélt, amit rendkívül megnehezít az állatkiviteli szindikátusnak adott monopólium. Ez csak arra jó, hogy a szindikátus elnöke Arz, 500.000 lej fizetést huzzon évenként. Pop C. István dr. kamarai elnök elparentálta Vasile cuzista képviselőt, majd a zsidó-párt kivételével valamennyi párt csatlakozott az elnök részvétnyilvánításához.

Ceuseanu kormánypárti a konverziós javaslatához szólalt fel.

Erdélyben 500 ezer adós jelentkezett 3 milliárd adóssággal, míg ugyanakkor birói felszámolásra négy milliárdot meghaladó adóssággal jelentkeztek.

Ezek a számok mutatják, hogy szükség van erre a törvényre. A világháború után gazdasági háború kezdődött, amely még most is tart. A lej stabilizálása tényleg túl magasán történt, de abba a liberális-párt is beleegyezett. A szovjet-dumping, a new-yorki krach, az angol font esése és a nagy bankösszeomlások mutatják a krízis egyes fázisait. A nemzeti-parasztpárt felállította a mezőgazdasági hitelintézetet de Argetoianu az ehhez kapott pénzt a Marmorosch Blank-bank szanálására fordította — hiába. (Taps.)

Lupu: Azok tapsolnak most, akiknek pénzük van. Vesszen el a pénz, de szabaduljon fel az ország!

Aciu: Ez az önök demokráciája! Ismerjük már magukat!

Ceuseanu: Utal arra, hogy a felek közötti megegyezés sok esetben kiküszöböli a konverziót. A törvényjavaslatot megszavazza.

P. Ioanescu előadó kezdte meg ezután záróbeszédét, amit a délutáni ülésen is folytatott.

Ezután Boila Zachariás szólalt fel. Megállapította, hogy a Kamara délelőtti ülésén távollétében Lupu dr. Erdély helyzetéről szólva, a közélet megtisztításával kapcsolatban „boilizmus“-ról beszélt.

Leon: Nem önre értette!

Pavel Pál: De családjára!

Boila: Nyilatkozatot akarok itt tenni. Annak ellenére, hogy a vagyon-ellenőrzési törvényt már megszavazták, kérem kell, hogy a Kamara küldjön ki egy bizottságot Boila Romulus minden ügyének felülvizsgálására. Ha bebizonyítást nyer, hogy Boila Romulus akár melyik miniszteriumtól vagy közhivataltól egyetlen banit is elfogadott, úgy lemondok mandátumomról. Ha beigazolást nyer, hogy 1919. óta Boila Romulus vagyoni helyzete gyarapodott, vagy csak bármikor is aktív volt, a megállapított összeget kifizetem annak, aki bebizonyítja.

Egy ellenzéki: Ezt jelentse ki ő!

Személyi ügyek és országos érdekek

Boila Zachariás: Nem azért jöttem ide, hogy inszINUÁCIÓKKAL éljek. Megtehetném én is azt, hogy elmondom, amit másokról beszélnek és az újságok írnak. Meg volna a lehetőség, hogy arról beszéljek én is, hogy ebben a Kamarában és az országban sokan vannak olyanok, akik összeköttetések révén vagyont, milliókat harcoltak össze játékbárlangoktól és csődbejutott bankoktól. Vannak olyan parlamenti tagok akik törvénytelen uton szereztek pénzt. De én nem fogom ezt itt nyilvánosságra hozni, de ha valaki mátol kezdve bizonyítás nélkül csak a legcsekélyebb gyanúsításba meri keverni a Boila nevet, akkor én olyan elégtételt fogok szerezni magamnak, ahogy jónak látom! (Boila erővel kijelentéseit nagy taps fogadta.)

Pompiliu Ioaniteşcu, a konverziós javaslat előadója folytatta délelőtti megkezdett beszédét. Rámutatott arra, hogy milyen nagy munka volt a stabilizáció műve. Ezt meg kell őrizni, mert nagy veszélyt jelentene a lejt megingatni. Végül kérte a javaslat megszavazását.

Ezután Mironescu pénzügyminiszter szólalt fel. Elismerte, hogy nagyobb mértékben akarta megváltoztatni Argetoianu törvényjavaslatát, de a párt nem fogadta el eredeti javaslatát, ezért a most napirenden levő javaslat nem az övé, hanem a nemzeti-parasztpárt javaslat, amely a pártprogram alapján áll. Argetoianu törvénye nem volt alkalmazható. A pénzügyminiszter beszéde további során hangsúlyozta, hogy rendkívül súlyos helyzetet talált, amikor átvette a pénzügyminiszterium vezetését. Az adóinkasszónál nagyarányú visszaélések történtek.

Lupu új pénzügyi programja

Lupu: Fel kell függeszteni az adókövetőbizottságok tagjait, az adóőröket és pénzügyvizsgálókat, el kell kobozni vagyont, így néhány millió visszatérülne az adóhátralékokból!

Mironescu elmondotta, hogy

havi 550 millió a deficit az ország gazdálkodásában,

ezért mindenkinek kötelessége áldozatokat hozni. Egyesek inflációról és restabilizációról kezdenek beszélni és azt állítják, hogy mindent megoldanak ezzel. Ne haragudjanak az illetők, de kellő alap nélkül vetették be a köztudatba ezt a kérdést. Kár volna a lej iránti bizalmat

Október 12-én indul Budapestre és Bécsbe az Aradi Közlöny hatnapos „Filléres Gyorsa“

megingatni. Annyi áldozatot hoztunk valutánkért, hogy azt nem szabad könnyelműen kockáztatni. Németország példájára hivatkozik, mi mindent tett tönkre az infláció. A német parlamentben vannak nagyszámú kommunisták is, de ők sem akarják az inflációt, ami megállítja a termelést és csak egyet termel: mindig újabb és újabb bankjegyeket. Az inflációnak, ha egyszer megindult, nem lehet többé gátat vetni.

Lupu: Ne hasonlítsunk bennünket össze Németországgal. Nálunk 1929. óta mérsékelt infláció van és jól bevált.

Mironescu: A kormány mindent elkövet, hogy segítsen az ország súlyos helyzetén. Sajnálja, hogy a törvényjavaslat vitája során csak kritizáltak, de nem hangzottak el buzdító szavak, hogy támogatják a kormányt munkájában. Kritizálni könnyű, különösen az olyan nehéz feladatban, amilyent, mint a mostanit, jól meg kell oldanunk. A kormány helyén marad és teljesíteni fogja kötelességét.

Eljenzés és taps fogadta a pénzügyminiszter beszédét, majd Pop C. István dr. házelnök szavazásra tette fel a törvényjavaslatot, amelyet a Kamara hatalmas többsége általánosságban megszavazott. Az elnök ezután öt percre felfüggesztette az ülést, majd a Kamara megkezdte a konverziós törvényjavaslat részletes vitáját.

A Kamara ma délutáni ülése előtt a kormánypárt értekezletet tartott, amelyen Maniu Gyula elnököt, Maniu rámutatott arra, hogy a konverziós javaslat vitája lezárult és az ellenzék erőteljes harcával szemben a kormánypártnak is zárt sorokban kell felvonulni a küzdelemre. Szükségesnek tartja, hogy a javaslatot megszavazzák és ezzel a pártfegyelmet biztosítsák.

Vlad Aurel szólalt fel, aki szerint ez a törvényjavaslat megszenesíti a hiteléletet. A hitelezők is vannak olyan értékes elemek, mint az adósok.

Vaida-Voevod Sándor dr. miniszterelnök hangsúlyozta, hogy a párt demokratikus alapon áll, de a demokrácia nem jelenti azt, hogy fegyelmetlenül járjanak el. A demokrácia elvének nevében nem lehet a párt minden tagjára

Nincs remény a megegyezésre Aradváros és tisztviselői között

A Semmitőszék hozza meg a döntést a tízenkétmillió kövételés ügyében

Aradváros tisztviselőkarának több mint tízenkét millió lejt kitevő indennizációs perében — amint az *Aradi Közlöny* már napokkal ezelőtt jelezte — a közelmúltban újabb tárgyalások indultak a tisztviselői kar jogi képviselője, *Petrutiu Áron* és Aradváros vezetősége között. Ezeknek a tárgyalásoknak az a tény adott aktualitást, hogy a legfelsőbb bucuresti-i semmitőszék október hó 13-ára tűzte ki tárgyalásra a pert. Szerda délután dr. *Botioc Elek* polgármester visszaérkezett Temesvárról, ahol a délelőtti folyamán magánügyben tartózkodott és délután öt órakor dr. *Jeges Károly* városi főügyész társaságában magánmegbeszélésen fogadta *Petrutiu* ügyvédet, a tisztviselők képviselőjét. A megbeszélések egyelőre — értesüléseink szerint — semmi komolyabb, konkrét eredményt nem hoztak. Annál sejtelmesebb *Petrutiu* nyilatkozata, melyet napokkal ezelőtt az *Aradi Közlöny* munkatársának tett:

— Nincs sok remény reá — mondotta munkatársunknak *Petrutiu* — hogy a várossal rövidesen megegyezhessünk. A legfelsőbb semmitőszék valóban október hó 13-án tárgyalja a tisztviselői pert Aradváros vezetőségével szemben és arra minden reményem megvan, hogy a semmitőszék bírái százszázalékosan jogaikhoz juttassák vissza a tisztviselőket. Ezért igen valószínű, hogy sokáig nem is firszirozom a megegyezésre irányuló tárgyalásokat mert annak semmi célja nincsen, hogy együttesen folyton csak elhalasztassuk a döntő tárgyalást.

Aradváros tisztviselői kara érthető izgalmossal várja a tárgyalási napot, mert ha addig nem történik peren kívüli megegyezés, úgy valószínűleg végleg dülőre jut az indennizációs per hosszadalmas ügye.

más és más véleménye. Mindenkinek főbe kell helyezni a nemzet érdekeit a saját érdekeinek és az egyéniséget fel kell áldozni a közért. A párt kebelében vannak bizonyos különállások, amelyeket a jövőben meg kell szüntetni és a legszigorúbb fegyelemnek kell elkövetkeznie. A törvényjavaslatnak lehetnek hibái, de az elkövetkező hat hónap alatt azokat ki lehet javítani. A törvényjavaslat realitásokon alapul, éppúgy, mint ahogy a párt és a kormány munkája is.

Bonifaciu Victor az erdélyiek nevében kijelentette, hogy mint az erdélyi hűberek sziklái, olyan szilárdan állnak a kormány körül. Ha ezek a sziklák kitörik, kitörik felcsúsznak is a bérceken, mégis egységes egészet képeznek. A kormány szilárdan építhet erdélyi szikláira. *Mironescu* pénzügyminiszter kérte a javaslat megszavazását, végül *Pop C. István dr.* Házelnök apellált a pártfegyelemre és ezzel az értekezlet a kormány álláspontjának teljes győzelmével véget ért.

Békés revízió

és a szomszédokkal a jóviszony ápolása lesz az új magyar kormány programja

Gömbös Gyula magyar miniszterelnök kifejtette kormányprogramját az egységes-párt értekezletén — Lausanne szellemét idézte az új magyar kormányelnök

Budapestről jelentik: Gömbös Gyula magyar miniszterelnök az egységespárt ma esti értekezletén kifejtette programját. Hangsúlyozta, hogy

„világkrisis egyik oka a békeszerződés és ezért kormánya törekedni fog annak békés úton való revíziójára.

Ennek egyik utja, hogy a szomszédos államokkal állandó és élénk gazdasági együttműködés jöjjön létre a lausannei konferencia szellemében. A kormány külpolitikai vonalvezetése az eddigi marad és különös melegséggel emlékezett meg az Olaszországgal folytatandó barátságosról viszonyról.

— Magyarország — mondotta Gömbös miniszterelnök — minden nagyhatalommal jó viszonyban van és ilyen vonatkozást akar állandósítani közvetlen szomszédaival is. Ezek részéről a kisebbségi kérdésnek a békeszerződés híj szellemében való kezelése a jóviszony megerősítését jelentené.

Pesti utad műsorán

legyen rajta:

FLÓRIÁN
Hangulatos kis kávéház

— ZENE —

BUDAPEST

IV., Régi posta-uca 5.

T: 897-66.

Országos jellegű tiltakozógyűlés Aradon a deviza- és valutakorlátozások ellen

Október hó 23-án rendez meg az Aradi Kereskedelmi Testület a gazdasági érdekeltségek tiltakozó nagygyűlését

Az Aradi Kereskedelmi Testület választmánya, mint annak idején megirtuk, legutóbbi ülésén elhatározta, hogy országos nagygyűlésen indít életvédő küzdelmet az egész gazdasági életet gyökereiben megbénító deviza- és vámintézkedések ellen.

Az Aradi Kereskedelmi Testület, az erdélyi és bánági testületek szövetségével megállapodva, október 23-án délelőtti tízenegy órára tűzte ki Aradra, egyesületi nagyteremben, valamennyi gazdasági érdekeltségnek országos nagygyűlését. A nagyjelentőségű értekezlet propaganda-mozgalma gyökeres orvoslást kíván elérni. A politikai érdekekből születő, káros látszatmegoldások ellen egész erővel lépnek fel az ország kereskedői, akik ezuttal elsősorban a fogyasztók érdekeit képviselik és csak ennek függvényeként a maguk létét. Mezőgazdasági ország lévén, természet-

Végül gazdasági kérdésekről beszélt, a kereskedelem, különösen a külkerkedelem főkarakolásáról és beigerte a kartell törvény kirendelését végrehajtását. A földművelés tekintetében a fatermelés fokozását tüzi ki programul egészen addig az arányig, hogy Magyarország fedezni tudja szükségletét. Az agrártartozások rendezésére vonatkozólag a miniszterelnök ezt a fontos kijelentést tette:

— A gazdák adósságát rendezni kell, mert ez nemcsak a gazdák, hanem a magyar társadalom érdeke is.

Gömbös azután hangsúlyozta, hogy bár az egységes pártra támaszkodik, de ez nem jelenti pártidiktatúrát és objektív akar lenni az összes pártokkal szemben. Hangsúlyozta, hogy programjának egy távolabbi célkitűzése a nemzeti irányelv megvalósítása, míg közelebbi programja a jelen problémáinak leküzdése. A munkáskérdésről beszélve ezeket mondotta:

— A gazdasági krízissel párhuzamosan fellépett társadalmi krízisből a polgári osztálynak kell győztesen kiberülni. Perhorreszkálom azt a felőgást, amely szerint nincsen munkásprobléma. Munkáskérdés van és azt meg kell oldani és a magyar munkásságot a nemzeti eszme körében kell tartani.

Beszédének kiemelkedő részében Gömbös Gyula a felekezeti békét hangsúlyozta s együttműködésre szólította fel a nemzet minden rétegét. A beszéd nagy tetszést váltott ki és elsőnek *Bethlen István* gróf állott fel és lelkesen megtapsolta az emelvényről lelépő miniszterelnököt.

adta lehetőségeink folytán, és világgazdasági elhelyezkedésünk szerint: a dolgozó- és fogyasztórétegek gazdasági egyensúlyáról, élni képes iparáról és kereskedelméről is csak életképes mezőgazdasági termelés esetén, csak akkor lehet szó, ha ipari árak arányosak a mezőgazdasági keresettel és ha ipari importintézkedéseink nem provokálják mezőgazdasági kivitelünk lehetlenségét. A kereskedők október 23-iki nagygyűlése éppen ezért nem egyoldalú kereskedelmi érdeket szolgáló esemény lesz, annál is inkább, mert arra meghívást nyernek az összes mezőgazdasági, kézműipari, bank- és import-szervezetek, ugyancsak a kereskedelmi és iparkamarák is. Az érdekeltek remélik, hogy ennek a súlyos szavu gyűlékeznek, amelyen nemcsak aradiak vesznek részt, sikerül a kívánt gazdasági változásokat kiharcolni.

Öngyilkosságot tervezett Talányi Ottó

Megmotozása alkalmával több mint egymillió lej értékű valutát találtak nála — Hetvennyolcezer lej érdekes története — Ezer lejes tévedés Lőkősházán — Megrendítő találkozás az édesanyjával
Összesen egymilliónegyszázötvenezer lejt találtak Talányinál

Az orosházai jelentések most számolnak be arról, hogy Talányi Ottónál, az Erdélyi Bank aradi fiókjának elfogott pénztárnokánál a rendőrségi motozás alkalmával mennyi pénzt találtak. Eszerint Talányi összesen egymillió negyszázötvenezer lejt lopott el a bank pénztárából. Ebből megmotozása alkalmával nála 900 ezer lejt, 340 dollárt és 2700 pengőt találtak. A dollár, valamint a pengő összege román valutára átszámítva körülbelül 130 ezer lejt tesz ki, így tehát Talányinál összesen 1,030.000 lejt értékű pénzt találtak.

A bank kára azonban alig 100 ezer lejre becsülhető, mert 250 ezer lej megtérül még abból a pénzből, amelyet feleségének küldött Talányi és amelyet lefoglaltak, ezenkívül még 78 ezer lejt is megkerül. Ennek a 78 ezer lejes összegnek egyébként rendkívül érdekes története van. Még pénteken történt, tehát azon a napon, amikor Talányi megszökött, hogy Lőkősházára érkezve, az Erdélyi bank pénztárnoka 78 ezer lejt adott át dr. Szeles rendőrfogalmazónak, azaz a kérelemmel, hogy azt hivatalos árfolyamon váltsa be pengőre és a pengő-összeget küldje el Orosházán lakó édesanyja címére. Szeles dr. ezt meg is tette volna, azonban Talányi távozása előtt észrevette, hogy a pénztárnok ezer lejjel tévedett, ennyivel kevesebbet adott át neki. Talányi távozása alkalmával azt mondotta a rendőrfogalmazónak, hogy vasárnap visszatér Romániába, úgy hogy Szeles dr. elhatározta, hogy az összeget csak vasárnap utalja át, amikor Talányitól megkapja a hiányzó ezer lejt. Talányi azonban nem jött, a lőkősházai rendőrség pedig még szombaton jelentést kapott a sikkasztásról és Szeles dr. a hír vétele után azonnal jelentést tett felettes hatóságainak a Talányitól kapott megbízatásról, a nála levő 78 ezer lejt pedig letétbe helyezte. Így tehát közel 1,360.000 lejt megtérül, úgy hogy a pénztárnok kára még százezer lejt sem tesz ki.

A hiányzó összeget egyébként — mint már jelentettük — a rokonok meg akarják téríteni. Az orosházai rokonok ma újból érdeklődtek a hiányzó összeg nagysága iránt és kijelentették, hogy amennyiben az anyagi erejüket nem haladja meg, akkor a legrövidebb időn belül megtérítik. Ma egyébként úgy értesültünk, hogy valóban szó van arról, hogy a kár teljes megtérítése esetén a pénztárnok nem kéri a megtévedt pénztáros megbüntetését.

Magyarországon vásárolt valutát a megszökött bankpénztáros

Az újabb orosházai jelentések Talányi valóságának részleteiről is beszámolnak. A tartóztatott pénztáros teljesen megtört, mindent bevall és a lopás történetét úgy adja elő, mint azt már az első pillanatban is sejtették. Elmondotta, hogy péntek délután, miután a pénztár ellenőrzése megtörtént, az ellenőrző tisztviselő elfordult és ezalatt az idő alatt emelte ő ki a pénztárból az 1.450.000 lejt. A pénz főképp ötezer lejes címletekben volt és csak kevés ezer lejes címlet volt az összegben. A dollárokat és a nála talált pengőt nem Romániában, hanem Magyarországon vásárolhatta. Most derült ki az is, hogy Aradon a manikürkészleten és női retikülön kívül egy kabátot és kalapot is vásárolt.

Dramai körülmények között játszódtott le Talányi és édesanyja találkozása. Az idős uriaszony dermedten állott meg a hivatali szoba küszöbén és pillanatokig nem tudott fiához közeledni, aki akkor már napok óta nem borotválkozott. Talányi pedig, amikor édesanyját meglátta, sírva fakadt és percekig nem jutott szóhoz. Vallomásából arra lehet következtetni, hogy tettének okát főképpen az utóbbi napok házassági háborújaiban lehet keresni és hogy

a lopás elkövetésére a végső ösztönzést az a dacos akarat adhatta meg, hogy a felesége folyószámláján levő 250.000 lejt visszafizesse. A tett elkövetése után Talányi öngyilkosságot akart elkövetni és ezt a feltevést alátámasztja az a körülmény is, hogy egyik barátjától revolvért kért. Ugylátszik azonban, hogy nem volt elég lelki ereje ahhoz, hogy magával végezzen vagy pedig a rendőrség még az előtt fogta el, mielőtt ezt elkövethette volna.

A devizakorlátozások akadályai

Mint az Aradi Közlöny már jelentette, Rácz Sándor dr., az Erdélyi Bank ügyésze Magyarországon tartózkodik, hogy Talányi kihallgatásán résztvegyen. Rácz dr. egyébként Szegedre utazott, hogy a Magyar Nemzeti Bank ottani fiókjánál kieszközölje, hogy a Talányinál talált összeget kivihessék Magyarországból. A devizakorlátozó rendeletek értelmében ugyanis rendes körülmények között ilyen nagy összeget és főképpen idegen valutákban nem lehetne Magyarországból kivinni.

Rendelet a tisztviselők magaviseletéről!

Mit kíván a belügyminiszter Arad-megye és Aradváros köztisztviselőitől?
— Hivatalosan is tilos a gorombaság, a baksis és a hivatalos autók magánhasználata

A közönség is köteles ellenőrizni a rendelet betartását

Feltűnést keltő belügyminiszteri rendelekezés érkezett a közelmúlt napokban Arad-megye prefekturájára, amely

a köztisztviselők nyilvánosság előtti viselkedését kívánja rendeletileg szabályozni.

Ha nem volna ez a rendelet különös csodaborgára a mindenható bürokratizmusnak, akkor is megérdemelné teljes joggal a közérdeklődést, mert utóvégre minden állampolgár érdekelhet, hogy a belügyminiszter szerint mikor viselkedik helyesen, vagy mikor helytelenkedik valamelyik köztisztviselő a nyilvánosság színe előtt?

Az Aradi Közlöny munkatársának alkalma volt betekintést nyernie a maga nevében eddig páratlanul álló rendeletbe, amelynek intencióit az alábbiakban ismertetjük.

A belügyminiszteri rendelet 10.439. sorszám alatt kelt és a megyei prefektushoz van közvetlenül intézve. A rendelet bevezetőjében annak alkotója különféle esetekre hivatkozik, amelyek egyfelől reklamációk útján, másfelől pedig a sajtó orgánjai útján jutottak a miniszteriális fórumok tudomására. Mivel ezek a reklamációk általános jellegű tünetekre mutatnak rá, a miniszter szükségesnek tartja, hogy az alábbi körülményekre nyomatékosan felhívja a köztisztviselők figyelmét:

A köztisztviselő — írja a rendelet — konkrét képviselője az állam szervezeteinek. Szükséges tehát, hogy az ország polgárai előtt respektust és bizalmat keltsen.

Ezért a lakosság előtt, tekintet nélkül annak népi származására, vagy vallásfelekezetére, ezeket a fenti szempontokat kell feltétlenül szem előtt tartani.

Egy jó-szó, egy pontos információ, tapintatos megoldása a felvetődő kérdéseknek tekintélyt

Megdől a bárczahamisítási vád Jánosi aradi pénzügyi tisztviselő ellen

A semmitűszék írásszakértőinek véleménye.

Az Aradi Közlöny írta meg, hogy a feketeszesz ügyből kifolyólag tartóztatásba helyezett Jánossi János aradi pénzügyi tisztviselő szabadlára helyezés iránti kérelemmel fordult Topciu vizsgálóbíróhoz, aki hozzájárult a szabadlára helyezéshez és az iratokat véleményezés céljából a ügyészséghez tette át. Az ügyészség nem emelt kifogást Jánossi János szabadlára helyezésével szemben és így a pénzügyi tisztviselő ma reggel elhagyta az ügyészség fogházát.

A szabadlára helyezés egyben érdekes fordulatot jelent ebben az ügyben. A törvényszék ugyanis Jánossi védőjének kérelmére a nyomozhatóságok által elkobozott és Jánossi János aláírásával ellátott szeszbecsárkát a legfőbb semmitűszék írásszakértőhöz küldte fel, ahonnan most érkezett le a válasz. A legfőbb igazságszolgáltatási fórum írásszakértőinek megállapítása szerint a bárcán szereplő aláírások nem Jánossi kezétől erednek, hanem azok rendkívül ügyes hamisítások.

Mivel a vád Jánossi ellen az volt, hogy a melkakai adóhivataltól származó szeszbecsárkán az ő aláírásai szerepelnek, amelyekkel elősegítette az adózatlan szesz szállítását, a szakértői jelentés ezt most megsemmisítette és Topciu vizsgálóbíró ennek figyelembevételével járult hozzá a pénzügyi tisztviselő szabadlára helyezéséhez.

szerez a tisztviselőnek. Sértő szavak és brutális gesztusok azonban szigorú büntetést vonnak maguk után és ezeket jelenteni egyenesen kötelességévé teszi a publikumnak a belügyminiszterium! Ugyanolyan büntetésben részesül a közvetlen felelős is, ha elmulasztotta szigorúan megtorolni az alantas tisztviselője által elkövetett sértést.

A rendelet a továbbiakban felhívja a tisztviselők figyelmét arra is, hogy a fentiekben vázolt viselkedésen kívül

diszkreditálja a tisztviselőt a baksis elfogadása is.

Erre vonatkozólag sokatmondóan közli, hogy a belügyminiszteriumban felállítást nyert direkt egy ügyosztály, amelynek feladata ezeknek az eseteknek kiirtása lesz. Ugyancsak szigorúan tilos a közintézmények autómobiljainak, anyagraktárainak magáncélokra való felhasználása.

A fenti intézkedéseknek ellenőrzésére a miniszteri rendelet

egyenesen felszólítja az ország lakosságát, egyben a közgazdasági vezérbizottságot, a csendőrség vezetőit, az állambiztonsági hivatal szerveit is, hogy haladéktalanul tegyenek jelentést róla, ha ennek a rendeletnek megszegéséről bármi is tudomásukra kerül.

A feltűnést keltő miniszteri rendeletet Popa M. János aradmegyei alispán másolatban haladéktalanul megküldte a megye valamennyi főszolgabírájának és községi bírájának, szives tudomásulvétel végett. Képzeltető, hogy a miniszteri rendelet nem marad a gyakorlatban minden következmény nélkül és igen valószínűnek látszik, hogy a foglalkozás-szerinti denunciansok azt a kitünő lehetőséget, amit a miniszteri rendelet szolgáltat, semmi esetre sem fogják kiaknázatlanul hagyni egyes főtisztviselőkkel szemben.

GORSO MOZGO: Ma Romániai premier!

Egyszer szerelnék gondtalanul élni!

Ötletes zenés vigjáték egy bobó ylogány kedélyes kalandjáról a legjobb szereplőkkel.

Max Hansen, Ursula Grabley, Adele Sandrock, Fritz Grünbaum.

MA d. u. 3 órakor

Dolly karriert csinál!

Mulatságos filmoperett a legszebb színterai. Dolly Haas, Oscar Karlweiss.

JEGY LEI 8. —

Nem jöhet infláció!

Pacuraru Brutus: „Bűnt követ el, aki az inflációról beszél!” -- Restabilizáció nem következhetik -- A „zugbörze” terjeszti a riasztó híreket

A Banca Nationala továbbra is ragaszkodik a stabilizációs törvényhez

A Bucarestből néhány nappal ezelőtt alapítatlanul lányszorozott inflációs hírek valóságos pánikot okoztak Romániának különösen nyugati részén, amelyen sajnos minden felelőtlen hír indokolatlan félelmet és izgalmat szokott előidézni. A közönséget főleg a restabilizációról szóló képviselőházi fejtegetések ejtették tévedésbe, mert a tájékozatlan közönség a restabilizációt — a lej új árfolyam megállapítását — összetévesztette az inflációval, pedig Romániában sem restabilizáció, sem infláció nem következik be és csupán a lelkiismeretlen zugvaluta kereskedelem terjesztette a bankjegy szaporításáról szóló ártalmas híreket. Az Aradi Közlöny ma ankétot rendezett és megszólaltatta a legkompetensebb aradi közgazdasági tényezőket, akik egyöntetűen megállapították, hogy nálunk inflációra, vagy restabilizálásra nem kerülhet sor.

A nyilatkozatokat alább ismertetjük:

Morgan százmillió dollárja

Pacuraru Brutus, az aradi Kereskedelmi és Iparkamara főtitkára az alábbi szakszerű fejtegetésekkel világította meg ezt az aktuális kérdést:

— Mindenek előtt hangsúlyozni kívánom, hogy valósággal bűnt követ el az ország ellen az, aki azt a hírt terjeszti, hogy Románia át akar térni az inflációra, mert hiszen ez minden államra katasztrófát jelentett eddig és nálunk teljesen kirekesztették a gondolatát is annak, hogy a Banca Nationala a bankjegyeit ércfedezet nélkül szaporítsa. Még a legtájékozatlanabbak sem hiszik, hogy Romániában infláció lehetséges. Ez a híresztelés valószínűleg a restabilizációról szóló egyik képviselőházi felszólalás alapján terjedt el. Az infláció és a restabilizáció között óriási különbség van, de a kettő közül nálunk egyiket sem alkalmazzák. A tájékozatlanok felvilágosítása céljából közlöm, hogy az infláció az ércfedezet nélküli papírpénz kibocsátását jelenti, a restabilizáció alatt pedig az értendő, hogy a leut újból stabilizálják az 1929. évben 3.12 alapon történt árfolyamról. Ez az újbóli stabilizálás azonban véleményem szerint nem fog bekövetkezni. Néhányan azt hangoztatják, hogy pénzünk 1929-ben magas alapon stabilizáltuk és ezek 250-es árfolyamon szeretnék újból megállapítani a leu nemzetközi árfolyamát. Ez rendkívül kockázatos kísérletezés lenne és ezért az állam nem is folyamodik ehhez az eszközhöz. Akik folytonosan az új stabilizálásról beszélnek, azoknak arra kellene gondolniuk, hogy Romániának ezújszerint 142 milliárd lej adóssága van és ha pénzünk 250-es alapon újból stabilizálnánk, akkor a fenti adósság 29 milliárd lejjel megszorodna, tehát bűn volna az 1929-ben megalkotott stabilizációs törvényen változtatni.

— Minden állampolgárnak bizni kell pénzünk érték-állandóságában és nagy vásárló erejében és nem szabad hitelt adni a zavaroktól irányuló felelőtlen híreszteléseknek. Emlékeztet, hogy Franciaország 1922-ben csaknem katasztrófális pénzügyi krízisbe jutott és akkor a frank kétségbeesetten leromlott. Ezért Morgan 100 millió dollár kölcsönt helyezett kiállításba Franciaországnak és már maga az ígért is megállította a frank zuhanását. Ez a dollárkölcsön-remény, visszaadta a francia népek az önbizalmat és az országának gazdasági erejébe és pénzének szilárdságába vetett hitét megerősítette. Ugyanezt kell nekünk is követni és akkor pénzünk értékének megingatására irányuló felelőtlen támadás teljesen elveszti erejét.

— A politikusok egyrésze ugylátszik nem gondol arra, — folytatta Pacuraru — hogy a

parlamentben, vagy azon kívül elhangzott pénzügyi, közgazdasági természetű fejtegetések milyen zavart idézhetnek elő a gazdaságilag kevésbé képzett lakosság lelkében. Hangsúlyozni kívánom, hogy pénzünk belértéke elég

Dr. Marcus Mihály: „Bármennyi pénzem volna, nem vennék valutát!”

Dr. Marcus Mihály volt szenátor, a Banca Romaneasca aradi fiókjának vezérigazgatója következőleg nyilatkozott az Aradi Közlönynek:

— Az inflációs hírek által okozott pánik teljesen indokolatlan és véleményem szerint már befejezettek is tekinthető. A közönség a legnagyobb tévedésben van, ha azt hiszi, hogy Romániában, amelynek nagy nemzetközi összeköttetése van, inflációról bármikor is szó lehetne. Nálunk az infláció teljesen ki van zárva, mert bankjegyvállományunkat és pénzünk árfolyamát az 1929-ben alkotott stabilizációs törvény állapította meg, amikor Románia 14 állam garanciája mellett stabilizálta a leut. Senkit se tévesszen meg az a tény, hogy az utóbbi napokban a dollár belföldön magasra szökött, mert ezt az eléggé el nem ítéhető üzleti spekuláció idézte elő és ennek semmiféle redlős alapja nincs. Én például, bármennyi pénzem is volna, nem vásárolnék idegen valutát.

— Nagy bűnnek tartom — folytatta tovább — hogy egyes politikusok propaganda-eszközüket használják fel az inflációs jelszavakat, ami természetesen nyugtalanságot idéz elő a lakosság körében. Inflációról még csak beszélni sem volna szabad, annyira képtelenség ez a gondolat.

— Hogyan terjedtek el az inflációs hírek? — kérdeztük. — Egyesek szerint 4—5 milliárd értékű új pénz került forgalomba.

— Arról szó sincs — volt a válasz — hogy a Banca Nationala új bankjegyeket bocsátott volna ki, vagy a közeljövőben szaporítaná a papírpénzt.

— A közönséget az a körülmény ejtette tévedésbe, hogy az állam, tehát nem a Banca Nationala ezüst százezeseket és rézpénzt vertett, amire az 1929. évi stabilizációs nagy nemzetközi kölcsön felvételekor alkotott törvény módot ad.

— Ez a törvény pontosan megállapította, hogy a Nemzeti Bank mennyi papírpénzt hozhat forgalomba és ennek betartását 14 állam ellenőrzi. Egyébként a Banca Nationala egy hajszálnyira sem tér el a stabilizációs törvény rendelkezéseitől és állandóan megtartja a bankjegyek a törvényben előírt fedezetét. Az erre vonatkozó törvény módosítására semmi szük-

magas és ezért mindnyájunknak bizni kell a lej nagy vásárló erejében. Ez a lelkiismeretgyűvadás és az ebből szétáradó atmoszféra sokkal nagyobb nemzeti értéket jelent az egész országra, mint a restabilizáció lármás követelése.

A Banca Nationala aradi igazgatójának nyilatkozata

Dumitrescu, a Banca Nationala aradi fiókjának vezető igazgatója az alábbi tömör nyilatkozatba foglalta a kérdéssről szerzett értesüléseit:

— Teljesen ki van zárva, hogy nálunk infláció legyen, mert ez az ország helyzetét sokkal súlyosabbá tenné és a felelős tényezők ezért egyáltalán nem is gondolnak a bankjegykontingens szaporítására. A közönséget ne tévessze meg néhány politikus véleménye akár az inflációra, akár a lej árfolyamára is vonatkozik az, mert pénzünk jelenlegi árfolyamában semmi változás nem várható. Bizalommal kell bevárni a népszövetséggel folyamatban lévő gazdasági tárgyalások befejezését, mert ez Románia gazdasági helyzetét a mainál szilárdabb alapokra fogja juttatni. Senkise adjon hitelt az inflációról szóló felelőtlen híreszteléseknek. A Banca Nationala teljesen az 1929. évi stabilizációs törvény alapján áll és attól semmi tekintetben el nem tér.

ség nincs. De ha törvényváltoztatásról beszélünk, akkor célszerűnek tartanám az ország új gazdasági berendezkedésével kapcsolatban megszüntetni azokat a gazdasági törvényeket, amelyek bizonyíthatóan károsak az államra.

— Miképpen látja vezérigazgató ur az ország helyzetének megjavítását és a Népszövetséggel megindult tárgyalások eredményét?

— Románia gazdasági helyzetén legalaposabban és leggyorsabban úgy lehetne segíteni, ha a Népszövetség olcsó és olyan nagy kölcsönt nyújtana, hogy ebből az összes államadósságokat kifizethetnénk, tehát adósságainkat előnyösen konvertálhatnánk. Ez esetben mindenki szívesen látná a külföldi pénzügyi ellenőrt, akinek ittartózkodása egyébként nagy terhet jelent a takarékosra utait országban.

A népszövetségi megállapodás kizárja az inflációt és a restabilizációt

Az egyik aradi nagy pénzintézet vezérigazgatója a következő választ adta az Aradi Közlönynek:

— A hivatalos jelentés szerint Románia és a népszövetség között létrejött a megállapodás, amelynek részletei ebben a pillanatban még ismeretlenek. Mindenesetre nagy megnyugvást kelthet az egész országban ez a kedvező fordulat. A népszövetséggel való megállapodás következtében kétségtelenül lecsillapulnak az inflációról szóló valótlán hírek-okozta izgulmak. Az infláció gondolata nálunk képtelenség. A népszövetséggel létrejött megállapodás után most már senki se fog erről beszélni és a zavart előidéző híresztelések elveszítik erejüket.

BOLGÁR LAJOS.

Színház — Irodalom — Művészet

Körmendi Ferenc: Ind. 7.15 via Bodenbach. Körmendi Ferenc, a fiatal magyar írógárda egyik legtehetségesebb tagja. Az új Körmendy-regény az Atheneum népszerű 32 lejes sorozatában jelent meg. Kapható minden könyvkereskedésben, ahol nincsen. Lepagenál Kolozsvár.

SORSJEGYET VESZ?

Vegyen a BANCA ROMANA bukaresti főkollektor == szerencseszámából == a WAGONS-LITS // Cook Menetjegyirodában, a MINORITA-PALOTABAN! Minden huzásnál a BANCA ROMANA öt bizalmi embere ellenőrzi és jegyzi a huzásokat és képviseli sorsjegy-vevőink érdekeit!

Siessen, jelentkeztek az október 12-iki „Filléres Gyorsra”, mert lejár a felvételi határidő!

Kollektív utlevélre csütörtök délelőtt 11 óráig lehet jelentkezni — Vasárnap délig jelentsék részvételüket, akik egyéni utlevéllel utaznak — Budapest — Bécs — Budapest, vizumdíjakkal és utiköltséggel együtt: harminc pengő

Utazási előkészületek folynak Aradon és Aradmegyében mindenfelé, mert mindenki, aki csak teheti, felhasználja ezt a kivételes alkalmat, hogy az *Aradi Közlöny* „Filléres gyors”-vonatával Budapestre utazzon és hat napon keresztül élvezze a magyar főváros mozgalmas életét, ezerele szórakozási lehetőségeit. Csak néhány nap választ már el bennünket az indulás napjától: **október 12-étől** és a lázas uti előkészületek már a befejezés stádiumához közelednek. Hosszu hetek kitartó és a legnagyobb körültekintést igénylő munkáját jelentették a hatnapos utazás előkészítései, az eredmény azonban precíz s tökéletes lesz, az *Aradi Közlöny* „Filléres gyors”-ának utasai a legmesszebbmenő kedvezményeket és a lehető legnagyobb kényelmet élvezik úgy az utazás tartama alatt, mint a budapesti tartózkodás idején.

Felkérjük mindazokat, akik az *Aradi Közlöny* kiadóhivatalában, vagy a *Künstler* utazási irodában előleget adták a jelentkezés alkalmával, hogy ezt az előleget egészítsék ki az uti-és vizumköltségeknek megjelölt 475 fejre, a készíttést ugyanott kell eszközölnök, ahol a jelentkezés megtörtént.

A kollektív utlevélre igényt tartó jelentkezőkkel ezúton közöljük, hogy már csak csütörtökön délelőtt 11 óráig jelentkezhetnek kollektív utlevélben való részvételre, mert ekkor zárjuk le a jelentkezések határidejét.

Azok pedig, akik mindezekig nem nyújtották be egyéni utlevelüket, juttassák el mihamarabb az *Aradi Közlöny* kiadóhivatalába. A kollektív utlevélhez szükséges, közjegyzőileg hitelesített férj, illetve szülői beleegyezéseket csütörtök délelőtt 11 óráig fogad el kiadóhivatalunk.

Budapestről Bécsbe is átrándul „Filléres gyors”-vonatunk október 15-én és ugyanazonnap délig meg is érkezik az osztrák fővárosba. Négy napot töltenek utasaink Bécsben, majd 18-án este indulnak vissza Budapestre. A Budapest-Bécsi kiránduláshoz természetesen osztrák-magyar vizum is szükséges, még pedig, osztrák beutazási, majd visszafelé új magyar

A Marmorosch-bankban elhelyezett pénz miatt kereset indult egy aradi ügyvéd ellen

Főtárgyalás az aradi törvényszék előtt -- A fizetésektelen bankban maradt százhetvennégyezer lej

A Marmorosch Bank csődügyével kapcsolatban érdekes polgári kereset indult az aradi törvényszéken, amelyet *Luger* aradi tanító nyújtott be egy közismert aradi ügyvéd ellen. A kereset szerint a tanító 250.000 lejt adott át az ügyvédnek azzal, hogy egy örökösödési ügyből származó és a felperes tulajdonát képező ingatlanokat terhelő adók és egyéb összegeket rendezzen ebből az összegből. Az ügyvéd 76.000 lejt fizetett ki s a fennmaradó 174.000 lejt a további befizetések teljesítéséig a Marmorosch Bank aradi fiókjánál helyezte el azzal a szándékkal, hogy az összeg a befizetés megtörténteig is kamatozzon. Mielőtt azon-

beutazási vizum. A két vizum költsége az oda-és visszautazással együtt a szokásos 76 pengő helyett 30 pengőbe kerül az *Aradi Közlöny* „Filléres gyors”-utasai számára.

Vasárnap délig jelentkezhetnek az egyéni utlevéllel utazók „Filléres gyors”-vonatunk hatnapos kirándulásán való részvételre. A tömeges jelentkezésekre való tekintettel hosszabbítottuk meg az eredetileg 5-ére tervezett határidő lezárását, hogy alkalmat nyújtsunk mindenkinek a társasutazásban való részvételhez szükséges iratai beszerzésére. Aki tehát hat napot gondtalanul, kellemesen akar eltölteni, az siessen és jelentkezzen, mert lejár a felvételi határidő. Mindenkinek szól tehát üzenetünk: Jöjjön velünk október 12-én Budapestre!

Romániába szökött a zürichi valutabarablás egyik tettese

Az egyik „áldetektív” repülőgépre ült, hogy igazolhassa ártatlanságát — Idegrohamot kapott a feltűnő szépségű csempész —

Budapestről jelentik: A rejtélyes módon eltűnt 35.000 dollárt tartalmazó bőrönd ügyében a rendőrség rádió-körözést adott le Nagy-Rockenstein Pál és Szekulesz József kereskedelmi ügynökök ellen, akik a dollár-csempész Bauer Mária-tól, áldetektíveknek adva ki magukat, a nagyértékű valutát tartalmazó bőröndöt elvették.

Szekulesz ma már a körözés hatása alatt ügyvédje útján értesítette Bécsből a budapesti főkapitányságot, hogy a 35 ezer dollár eltűnéséhez semmi köze és még ma repülőgépen Budapestre érkezik, hogy a nyomozó hatóságnak rendelkezésére álljon. Ma egyébként a déli órákban Bauer Mária ügyvédje izgatott hangon jelentette a rendőrségnek, hogy Bauer Mária-t nem találja sehol és az a gyanúja, hogy öngyilkos lett, mert már tegnap is nagyfokú idegkimerültségről panaszkodott, sőt azt hangoztatta, hogy a meghurcoltatást nem éli túl és inkább öngyilkos lesz. Később azonban

Boldog gyermekkel! Minden kőnycsepp, melytől gyermekünket megkímélhetjük, tiszta eredmény. Tegye gyermeke részére élvezetét a hajmosást az új habzsamvédő alkalmazásával, mely minden Fekete-fejű Extra-shampoo csomagot beburkol. Teljesen biztosan megvédi az arcot a víztől és a habtól. Kedvence ezután fejmosáskor nem kiáltozni, hanem nevetni fog és a „hajfény”, mely minden Fekete-fejű Extra-shampoo csomaghoz mellékelve van, a haj utánaöblítésére szolgál és azt selyempuhává, rugalmassá és csillogóvá varázsolja. Képviselet: J. Bartmes, Ügynökség, Braşov.

Fedezetlen csekkek szerepeltek a bécsi Creditanstalt mérlegében

Bécsből jelentik: A Creditanstalt összeomlásának okait vizsgáló bizottság, a Wiener Neueste Nachrichten értesülése szerint, újabb nagyszabású visszaéléseket derített fel, amelyek még 1928-ra nyulnak vissza. Az történt, hogy a Creditanstalt a mérleg „szépítése” céljából és azért, hogy igazgatósági tagjainak nagyobb tantiémét szavazhasson meg, kicserélt a Bodencreditanstalttal egy-egy 15 millió schillingről szóló fedezetlen csekkeket s azt, mint vagyont állította a mérlegbe. Később azután a két hamis csekkeket megsemmisítették. A bizottság most kutatja, hogy 1928. óta hányszor ismétlődött meg ez a csalás.

megállapítást nyert, hogy a nő a rendőrségre jövet, hirtelen idegrohamot kapott, ezért vissza kellett szállítani lakására. Öngyilkosságot tehát nem követett el.

A legújabb megállapítások szerint, Nagy Pál szeptember 28-án hagyta el Magyarországot és átlépte a román határt, ahol előbb Szatmáron, majd Nagybányán tartózkodott, mert az utóbbi helyen nagybátyja bankigazgató. A budapesti rendőrség ma este telefonon kereste meg a nagybányai rendőrséget Nagy Pál letartóztatása iránt. Valószínű, hogy Nagy Pál vitte magával azt a bőröndöt, amelyben a 35 ezer dollár volt.

Beszűntetett aradi vonatpárok

A tavaszig nem változik az új rendszer

A temesvári vasuti inspektorátustól ma rendelet érkezett az aradi állomásfőnökséghez, amelyben az inspektorátus több vonat-párnak azonnali beszüntetését rendeli el. A temesvári inspektorátus intézkedése folytán, a következő vonatokat és motorosokat szűntetik be: A Gurahonról eddig reggel 6 óra 05 perckor érkező motorost, a Nagyvárad felől déli 12 óra 13 perckor érkező személyvonatot, a Kurticsról 12 óra 31 perckor érkező személyt, a Radnáról 20 óra 39 perckor érkező motorosvonatot, a reggel 8 óra 25 perckor Aradról Nagyváradra induló személy, a Kurtics felé 9 óra 35 perckor induló személyvonatot, a Radnára 10 óra 35 perckor induló motorost, a 18 óra 21 perckor ugyancsak Radnára induló motorosvonatot és a Gurahonra 19 óra 25 perckor induló személyvonatot.

Az aradi állomásfőnökségnél érdeklődtünk a megszüntetés okaira vonatkozólag és azt az információt kaptuk, hogy a fent jelzett vonat-párokon oly gyér volt a forgalom, hogy a temesvári vasutügyi inspektorátus végül is arra az elhatározásra jutott, hogy ezeket a szerelvényeket megszünteti. Ezeknek a beszüntetett vonatoknak a forgalomba való visszahelyezéséről jövő év tavaszáig nem igen lehet szó, mivel az utasforgalom rendkívül megcsappant. E hó 15-ikétől különben újabb vonat-párok beszüntetését rendelte el a temesvári inspektorátus; így többek között a 23-as és 24-es számú gyorsvonatokat, amelyek Arad és Bucuresti között közlekednek, szintén kivonják a forgalomból. Ez a gyorsvonat-pár csupán Arad és Tövis között fog közlekedni.

Ujdonság!

R. C. A. amerikai Rádió

Typ. R. 4. = 6+1 csöves

SUPERHETERODYN dinamikus hangszóróval

Lej 11.500 Vezérképviselő: WEISZ & Co ARAD, Str. EMINESCU (Deák Ferenc-ucca) 14. szám.

Ujdonság!

Radna a bucsusokból szüretelt

Ahol nem fontos a szőlő — Az egész község a bucsukra rendezkedett be és azoból él — Harmincezer lej es napi jövedelem — Arad-Hegyalja három kívánsága, amely az életet jelenti számára

Jégeső pusztított újból négy községben

(Az Aradi Közlöny kiküldött munkatársától.) Radna nem tartozik a szorosán vett Hegyaljához, azonban még is meg kell emlékezni róla a hegyaljai portré-sorozatban, mert ezt a községet tekintve mindenki Arad-Hegyalja végállomásának. Itt nem hallani panaszt a rossz szüret miatt, csak egyes szőlősgazdák keseregnek. Jég alig volt, a szőlőtermés gyenge közepes, de Radna tulajdonképpen szürete nem most, hanem a bucsuk idején van. Sokezeres tömegekben zárandokolnak el évenként az egész országból a hívők Radnára, ahol milliós forgalmat csinálnak. Az egész község erre rendezkedett be és ha hirtelen megszünnének a radnai bucsuk majdnem az egész község nyomorba jutna.

Mindenütt még mindig a legutóbbi nagyarányú bucsukról beszélnek. Kisasszonynapján, amikor a magyarországi vendégek is itt voltak, az egyik nagyvendéglős — saját bevallása szerint — harmincezer lej forgalmat csinált egyetlen nap alatt.

— De nemcsak a vendéglősök keresnek — mondják — vannak házak, ahol teljesen berendezkedtek a bucsukra, ahol építkeztek, befektettek és most busásan megkapják befektetéseik kamatait. Egyes magánházakban hatalmas színek állanak a kocsi és lovak részére, nagy vendégszobákat rendeztek be, összesen negyvenötven ágyval és bucsu idején egész tömegeknek főznek és mérnek ki szeszitalokat. Egy ágyért 40 lejt kell éjszakánként fizetni, aki megelegszik a szalmával, csak tíz lejt fizet, míg a kocsi és lóért 40—50 lejt fizetnek. Magánemberek élnek évek óta a bucsukból és nem ritka, hogy egy-egy bucsu alkalmával 30—40.000 lej bevételre tesznek szert. A hatóságok megértőek, nem nagyon kutatják, kinek van engedélye, kinek nincs, hiszen a község jár jól, ha jövedelemhez jutnak és végeredményben az állam legalább megkapja az adókat. Radna pedig egyre épül, egyre nagyobb, szebb lesz és mindenki igyekszik a maga hasznát megszerezni a bucsukból. Az, akinek nincs háza, vagy nem tud 40—50 személyre ebédet főzni, lacikonyhiát csinál, gyertyát, mézeskalácsot vagy szentképet árusít és ugy keres. De — ami a mai világban nagyon ritka és nagyon fontos — mindenki keres.

Ha bucsu nem volna, egész Radna kivándorolna

— A mai bevételek korántsem érik el az 1928-as évet, amikor egy-egy hónapban negyvedmillső lej forgalmat csináltak — meséli az egyik nagyvendéglős — de most is megelegedtek vagyunk, mert legalább a megélhetésünket biztosítjuk. Ha bucsuk nem volnának, egész Radna kivándorolhatna...

Ezért nem fontos a szüret Radnán, mert, ami az egyik oldalon esetleg elvész, a másik oldalon bőségesen megtérül. Bukovinából érkeztek legutóbb csángómagyarok a bucsura és érdekes, magyaros viseletükkel általános feltűnést keltettek. Az egész országból mindenünnen idezarándokolnak a hívők s ők tartják fenn ezt az állandóan fejlődő, szépülő aradmegyei községet.

Visszafelé robot a villamos és alig jutok túl Radna határán, már ismét felhangzik a pa-

CHAPLIN

ólommérgezést kapott

Izgalom a hollywoodi filmvilágban.

Newyorkból jelentik: Charlie Chaplin, a világhírű filmszínész, ma váratlanul rosszul lett és ólommérgezés tünetei mutatkoztak rajta. A filmművészt az egyik hollywoodi szanatóriumban ápolták. Állapota súlyos, de nem menthetetlen.

nasz. És teljesen indokoltan. A szeszélyes sors újabb és kellemetlen meglepetésben részesített néhány hegyaljai községet. Negyedórás jégeső seprte végig Ménés, Gyorok, Kúvin és Kovaszinc községeket és ismét kárt tett azokban a szőlőkben, ahol még nem fejeződött be a szüret. Évtizedek óta nem emlékeznek arra, hogy október elején jégeső lett volna. De az idén ennek is el kellett jönnie, hogy befejezze a természet romboló munkáját és még keservebbé tegye az amúgy is szomorú szüretet.

— Még szerencse, hogy esővel együtt jött a jég — mondják a szőlősgazdák — mert így csak 8—10 százalékos kárt tett, míg ha eső nélkül jön, letarolta volna az összes szőlőket.

Most az illetékeseken a sor!

A körutnak vége... Több mint egy héten át tartott és ezen idő alatt Arad-Hegyalja minden jelentősebb községének helyzetéről hű portrét festettünk, a községek sérelmeit, kívánságait, panaszait az illetékesek elé tártuk. Szinte örült az ember, ha a nagy panaszok az elnémult szüretet középcette valahol optimista hangulatra talált. Milliárdos értékek tekeznek, szunyadván a virágos hegyoldalakon, ezeket az értékeket elhanyagolni nem szabad. Az állam érdeke, hogy erre ügyeljen. Mert milliók folynak be az állampénztárba, ha a Hegyalja népe boldog és elégedett, ha biztosítják megélhetését és megadják fejlődési lehetőségét. A legsürgősebb teendő megszervezni a védekezést a szőlőmoly ellen és megfelelő vegyszereket adni — a szegény gazdáknak ingyenesen — a moly elpusztítására. Gondoskodni kell arról is, hogy a gazda olcsón szállíthassa el borát, a bárcák körüli nehézkes adminisztráció mellőzésével. Az idén Arad-Hegyaljának vetőmag is kell, még pedig oly módon, hogy a gazdák jövő évi termésére kölcsönözze az állam. S ha ezt a három kívánságot teljesítik, úgy minden gazda örömmel lemond a politikai viharok központjában álló és végeredményben senkin sem segítő konverzióról.

És akkor újból visszaköltözik a Hegyaljára a borral és buzával együtt a harmadik, legfontosabb „bé”, mit hajdanában egymásnak kívántak a gazdák: a békesség...

Marosi Rudolf.

A letartóztatott aradi kommunistavezér a vizsgálóbíró előtt

Részletesen beszámoltunk Mateisz Péter ismert aradi kommunista agitátor elfogatásának ismeretes körülményeiről. Az aradi állambiztonsági hivatal ugyanis néhány nappal ezelőtt bizalmas értesítést kapott, hogy az aradi kommunisták intenzívebb megszervezése céljából, a romániai központ egyik ismeretebb nevű agitátora érkezik Aradra, akinek neve azonban ismeretlen marad a nyomozó hatóságok előtt.

A menekülő kommunista vezért Tache Cioreescu sziguranca-főnök revolverrel kényszerítette megállásra és Mateisz Pétert letartóztatása után az állambiztonsági hivatalhoz állították elő, ahol nyomban megkezdték kihallgatását.

A kihallgatást a késő éjszakai órákban fejezték be a sziguranca-n, ahonnan Mateisz Pétert ma átkísérték az aradi ügyészségre, ahol a vizsgálóbírók kezdték meg kihallgatását. A kihallgatás alkalmával Mateisz Péter tagadta, mintha agitációs célok miatt jött volna Aradra s csupán annyit ismert be, hogy meggyőződéses híve a kommunista pártnak. Kihallgatása után előzetes letartóztatásba helyezték és ügye holnap kerül az aradi törvényszék vádtanácsa elé.

FILM KÖZLÖNY

Szeretnék egyszer gondtalanul élni

Parodisztikus zenés-vígjáték sajtóbemutatója a Corso-moziban.

Az aktualitás elevensége adja meg a lendületet ennek a szellemes, ügyes beállítású, modern feldolgozású és lebilincselő, szívhezszóló muzsikájú filmvígjátéknak, amelynek ötletes szüzséje a mai ember legiörömbű vágya, jelmondata körül forog: „Einmal möcht' ich keine Sorgen haben”... Az első film, amelynek főhőse egy munkanélküli, akinek legszebb álma az, hogy munkát kapjon, dolgozhasson. „Szeretnék egyszer én is gondtalanul élni!” ez a főbeműködő, kedves sláger végigsuhan a nagyváros uccáin és egy szebb jövő reményességét csepegteti a gondterhes szívekbe. Mischa Spoliansky, a tehetséges zeneszerző ezenkívül több frappáns slágerrel is szolgál. A munkanélküli fodrászsegéd karakter-figuráját Max Hansen viszi sikerre. Mellette Ursula Grabley, Fritz Grünbaum, Adele Sandrock, Bernhard Goetzke és Grete Reinwald művészeti kvalitásai jutnak érvényre.

Főnyereményt

nyerhet, ha

előfizet az

ARADI KÖZLÖNY-RE

Minden régi és új előfizetőnk, aki 6 hónapi előfizetési díját a mai naptól október 18-ig egy összegben kifizeti, ingyen kap egy nyolcad SORSJEGYET az állami osztálysorsjáték legközelebbi játékának első osztályára.

H I R E K

Október 6.

Mint komor máglya visszénye **Időg fel e** napon lelki szemeink előtt az aradi tizenhárom vértanu kivégzésének gyászos emléke... Egy emberöltő messzesége választ el bennünket attól a tragikus emlékeztető hajnaltól, amidőn a Szabadságharc világrengető viharának elszágulása után a tizenhárom hős tábornok utóljára látta felkelni a napot az aradi vár árnyékában. Ott magaslott előttük a bitófa kegyetlen mementója, mert ez a közönséges gonosztevőkhöz illő halálnem volt kijelölve csaknem mindnyájuk számára a **Sors** könyvében...

Nyolcvanhárom esztendő távlatából szemlélhetjük ma az aradi tizenhárom vértanu tragédiáját, amely egyik legszomorúbb fejezete a magyar történelemnek... A vértanuk kálváriajárása és szörnpü halála az örök ember tragédiája, azé az emberé, aki az Istenek tüzeit akarja megszerezni, a Szabadság isteni ragyogását, melegét lelopni az égről az emberek számára. A vértanuk csontjai nyolcvankét esztendőn keresztül porladtak jeltelen sírgödörben, ismeretlen sírhant alatt, de a nyolcvanharmadik év felszínre hozta, a véletlen folytán feltárta maradványaikat.

Ekkor kezdődött meg az aradi tizenhárom második kálváriajárása... Porladó csontjaik, amelyeket az idő vasfoga fehérre csiszolt, nem nyugodhatnak, nem pihenhetnek meg méltó nyughelyén, hanem békét nem lelő szellemeként vándorolnak egyre... Most ideiglenesen az egyik aradi temető kriptájában jeltelen sírűreg zárja magába a porladó csontokat, de nemrég jött az a hír Magyarországról, hogy ki akarják kérni a maradványokat ereklye-muzeumuk számára. Mi tudjuk, hogy ezeknek a szent csontoknak itt volna a helye az aradi vár árnyékában, ahol díszes emlékekkel kellene megjelölnünk örök nyugvóhelyüket, mely a Világszabadság lobogó, örök lángjának oltára lenne az Idők végéig...

Az aradi tizenhárom vértanu ünnepét minden magyar lélek megünnepeli ma. A budapesti stúdió mikrofonja az aradi magyarság ősz vezérének: dr. **Barabás Béláné** előadását közvetíti a magyar szívekhez. Dr. Barabás „Arad szelleme” címen idézi vissza egy emberöltő távlatából a vértanuk dicső emlékét, amely soha sem hullhat a múlt feledést lehelő homályába.

— **IDÓPROGNÓZIS.** Felhős, erős éleli lehüléssel, esetleges talajmenti fagygal várhatók.

CENTRAL MOZGÓ: A KÉK DUNA MENTÉN (Bécsi éjszakák). Romantikus líriamoperett, főszerepekben: **VIVIENNE SEGAL, ALEXANDER GRAY, JEAN HERSHOLT.**

SELECT MOZGÓ: Utóljára PAT és PATA-CHON NAPLOPÓK.

Előadások 5, negyed 8 és negyed 10 órakor.

JÖN! RAMON NOVARRO első németnyelvű hangosfilmje, **INDIA FIA.**

JÖN! EGY GÖRBE ÉJSZAKA, szenzációs vlgjáték **FELIX BRESSART**-ral.

— **Mihály nagyvajda** megható párisi bucsuja Párisból jelentik: Mihály nagyvajda, román trónörökös ma szárnysége, Grigorescu ezredes kíséretében Londonba utazott. A pályaudvaron megható bucsujelenet játszódott le Mihály nagyvajda és édesanyja: **Elena hercegnő** között. A kis trónörökös hangosan zokogott, édesanyja szintén könnyekig meghatva ölelte magához gyermekét, majd a vonat kirobogott a pályaudvarról London felé.

— **Aradiak kolóniája a Pasteurben.** Dr. Popovici Dávid városi állatorvos ma a kolozsvári Pasteur-intézetbe utazott. Az állatorvos ugyanis, midőn a mikalakai legújabb veszett tehenet vizsgálta, a fertőzött állat szájában megsértette kezét. Popovici dr.-t a kolozsvári kórházban már egy egész kis aradi kolónia fogadja, miután eddig összesen harminckét aradi lakos áll veszettség-ellenes kezelés alatt a kolozsvári Pasteur-intézetben.

— **Harminckét milliárd adósság terheli a városi ingatlanokat.** Rendkívül érdekes kimutatást terjesztett E. Becusara, a statisztikai intézet igazgatója Popovici igazságügyminiszter elé a városi ingatlanok terheiről, illetve betáblázásairól. A kimutatás szerint az utóbbi öt évben — 1927-től 1931-ig — az egész országban 126.188 városi betáblázás történt, 40 milliárd 51.689.000 lej értékben. Ugyanebben az időszakban 26.642 bekebelezést töröltek, 7 milliárd 702.612.000 lej értékben. Összesen 99.276 betáblázás maradt meg 32 milliárd 340.075.000 lej értékben. Ez év elején az ingatlanokra felvett városi adósságok tehát 32 milliárd lejt tettek ki.

Német, francia oktatás nagyon mérsékelt tandíj. Str. Unirei 1. sz.

— **Meghalt dr. Bignio Béláné** — „Madame Chrysanthe”. Egy Aradon általánosan ismert uriaszony, özv. dr. Bignio Béláné haláláról érkezett hír Marosvásárhelyről. Bignio Béláné, Mártonffy Aranka, mintegy 35 évvel ezelőtt ment férjhez dr. Bignio Béla battonyai orvoshoz és azóta állandóan Marosludason laktak. Férje 8 évvel ezelőtt halt meg tüdőgyulladásban. A költői lelkű uriaszony „Madame Chrysanthe” név alatt gyakran verselt és novellákat írt és nagy tehetségre valló írásai nem egyszer áttak napvilágot az Aradi Közlöny hasábjain is. Aradon többször megfordult és az előkelő társaságoknak egyik ismert és közkedvelt tagja volt. Halála rövid betegség után az egyik marosvásárhelyi szanatoriumban következett be. Az elhunyt irónővel **Nachtnébel Ödön** ismert volt aradvárosi főmérnök családja távoli rokonságban áll.

— **Megbüntetett pénzügyigazgatók.** Bucarestből jelentik: A Lupta szerint a pénzügyminiszter pénzbírsággal sújtotta azokat a pénzügyigazgatókat, akik a kiutalt meghitelezéseket más célokra fizették ki.

Gyöngédség

— *Hallottad, Béla, hogy az anyósod majd a nyakát törte?*

— *Hogyan?*

— *Felmászott a létrára és leesett...*

— *Látod, hányszor mondtam, hogy rövid a létra...*

— **A londoni ékszerkirály budapesti násza.** Budapestről jelentik: A VII. kerületi anyakönyvvezető előtt ma érdekes házasságkötés történt. Weisz Normann, az ismert londoni, magyar származású ékszerkirály vette nőül Schwabk Miklós zongoraművész elvált feleségét, akit Londonban ismert meg, amint urát koncertkörútjára elkísérte. Megszerette az asszonyt és a nő el is vált a zongoraművésztől, hogy a dúsgazdag emberhez feleségül mehessen. A férj 52, a feleség 23 éves.

— **Ujabb földgáz-erupció a Hortobágyon.** Debrecenből jelentik: A Hortobágyon, kutúrás közben, ismét hatalmas erupció történt, amely több munkást megsebesített. A feltörő gáz rendkívüli bőséggel gázkupola feltárását sejteti.

Mindenki figyelmébe!

Magyar okiratok román nyelvre való hiteles fordítását, kervenyes, beadványoz és nyomtatványok román szövegközösítését és fordítások hitelesítését orszósi

Mitra I. Sándor, törvényszéki hites román-magyar, magyar-román fordító és tolmács ARAD, Boulevard Regele Ferdinand No. 5. (Az udvarban jobbra).

— **Felemelték a kalapácsos gyilkos büntetését.** Budapestről jelentik: Ma ítélkezett a tábla Fischl Róbert, a kalapácsos gyilkos ügyében, aki, mint ismeretes, meggyilkolta Steinerz Rudolf kecskeméti borkereskedőt. Fischl-t a törvényszék négy évi fegyházra ítélte, a tábla ezt a büntetést hat esztendőre emelte fel.

— **Magyarországra szökött egy francia sikkasztó.** Budapestről jelentik: A marseillei rendőrség ma értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy Louis Leitelmann bankpénztáros, egymillió négyszázezer frank elsikkasztása után eltűnt és állítólag Magyarország felé vette útját. A magyar rendőrség országos körözést rendelt el ellene.

Félmillió lejen felüli végkielégítést követel a várostól egy elbocsájtott gépüzemi művezető.

Az aradi városi gépüzemek ellen még az elmúlt év folyamán keresetet indított Trisca János művezető, amelyben 600.000 lej végkielégítés megítélését kérte a bíróságtól. Keresetében hivatkozott arra, hogy az előző városi tanács utasítására szolgálatát minden különösebb indokolás nélkül felmondották és a gépüzemekről nem kapta meg a felmondási időre járó végkielégítés összegét sem. Az ügyet az aradi írásbíró tárgyalta le, amely több tanút hallgatott ki ebben az ügyben és a tanúk vallomásából megállapította, hogy Trisca követelése jogos s ezért az általa igényelt végkielégítési összeget meg is ítélte.

Az aradi írásbíró **ítélete** ellen a város felebbezést jelentett be az aradi törvényszékhez, amely ma tárgyalta le ezt az ügyet. A főtárgyaláson a város jogi képviselője újabb tanúk kihallgatását kérte arra vonatkozólag, hogy Trisca elbocsájtása indokolt volt-e vagy sem? A törvényszék helyt adott az előterjesztésnek, elrendelte a város által bejelentett tanúknak, mint szakértőknek kihallgatását, ezért december 14-ére kitűzött folytatólagos főtárgyalásra beidézte Kaufmann Kamill volt gépüzemigazgatót, Tripa Mihály gépüzemigazgatót és Taugner Sándort, mint szakértőt és a tanúk meghallgatása után hoz a törvényszék ítéletet a félmillió lejes végkielégítés ügyében.

— **Halálozás.** Tegnap reggel hosszú szenvedés után elhunyt Gartner Károly, életének 54. évében. Temetése csütörtökön délután 5 órakor lesz az aradi izraelita temető halottasházából. Az elhunytat felesége, özv. Gartner Károlyné, gyermekei: György, Magda és Endre, édesanyja: özv. Gartner Adolfné és testvérei: özv. Kalmár Jenőné, Gartner Gizella és Gárdos Frigyes gyászolják.

— **Bűnvádi feljelentés egy aradi nagykereskedő ellen.** Ez év májusában dr. Weil Károly aradi ügyvéd feljelentést tett egy aradi fehérnemű nagykereskedő ellen. Az ügyben tegnap kellett volna megtartani a főtárgyalást az aradi törvényszéken, azonban Seracu tanácselnök megállapította, hogy a vádlott, annak ellenére, hogy szabályszerű idézést kapott, nem jelent meg a tárgyaláson. A vádlott képviselőjében megjelent dr. Goró ügyvéd helyettese és új tárgyalási határnap kitűzését kérte, táviratokkal bizonyítva, hogy védenca fontos üzleti ügyben távozott a városból. Dr. Weil Károly, a sértett fél ellenezte ezt és indítványozta, hogy az alperest vezessék elő a következő tárgyalásra. A törvényszék elfogadta Weil dr. indítványát és elrendelte a vádlott elővezetését a következő, november 9-iki tárgyalásra.

Legújabb bunda fazonokat, valamint rövid spencsereket legszebb kivitelben készíti ROSENZVEIG speciális szűcs, Földes-patika, mellett. Prémium, átalakítást legelősebben vállalok. 3264

— **Jugoszláv repülőgép kényszerleszállása Magyarországon.** Pesterzsébetről jelentik: A község határában egy jugoszláv repülő kényszerleszállást végzett. A pilóta magyar származású, Dikán Lajosnak hívják, eszéki születésű. A Mátyás-földre igyekezett, de eltévedt.

— **Adomány.** Minden ékes szónál többet mondott az a kis napihir, amelyet legutóbbi számunkban közöltünk: az éhhalállal küzdő körösbányai család segélykiáltásához nem kellett kommentár. A mai napon Perlaki Kálmán 100 lejt, valamint özv. Sárga Kálmánné ugyancsak 100 lejt küldöttek be az Aradi Közlöny kiadóhivatalába az éhező körösbányai család részére. Az összegeket kiadóhivatalunk Körösbányára továbbította.

— **Jogerős a kofferes gyilkos ítélete.** Budapestről jelentik: Ma került a Kuria elé a bőrdőzs gyilkos, Schreiber Tamás bűnyüge. Schreiber, mint ismeretes, meggyilkolta, majd egy bőrdőzbe gyömöszölte terhére vált kedvesét, azután felvette a szolnoki személyvonatra. A tábla 13 évi fegyházra ítélte, amit most a Kuria is helybenhagyott, így a büntetés jogerőre emelkedett.

— **Fogalt hófehérre varázsolja és dezinficiálja a Mira fogcsem.** Egy tubys 15 lej. Földes gyógyszerár Arad.

Már 3000 lejért készit elegáns öltöny! Huppert és Goda Strada Barițiu 13 (Rákóczi-úcca)

Az EKE aradi osztályának ünnepe

Záray Jenő elnök hatásos beszéddel avatta fel Czárán Gyula portréját

Az Erdélyi Kárpát Egyesület „Czárán Gyula” osztálya az Iparos Otthonban tartotta meg választmányi ülését. A gyűlés megnyitójaként Záray Jenő elnök a szakosztály folyó ügyeiről számolt be és részletesen ismertette az egyesület eddigi ténykedését. Ezután ifj. Mátyás Vilmos részletesen beszámolt az Aradhegyalján és Dél-biharban eszközölt színjelzésekről. A választmány elhatározta, hogy téli programként rodli és skikirándulásokat, valamint teadélutánokat rendeznek. Ezenkívül turisztikai vetített képekkel kísért előadások rendezését is tervbe vették.

Az ülés után társasvacsora folyt le a legmagyobb hangulatban. A bankett keretében leplezték le seprősi Czárán Gyula életnagyságu portréját, amelyet Czárán Gyula keresztfia: Muzsary József ruhanagykereskedő adományozott az egyesületnek. Záray Jenő hatásosan felépített, poétikus avatóbeszédet mondott:

— Az ő szívében sok hely volt a szegények számára — mondotta. Nem kérdezte életében senkitől nemzetiségét, vallását, foglalkozását, ő az igazi emberszívet kereste. Amerre járt-kelt, Isten küldöttéként tisztelték, mert két kézzel nyújtott segítséget, ahol arra szükség mutatkozott...

A banketten még több lelkes beszéd hangzott el abból az alkalomból, hogy az aradi szakosztály egy esztendővel ezelőtt olvadt bele a régi Turista Egyesületbe s ma már ezen szép kulturmunkát végző fiatal szakosztály 150 tagnál is többet számlál. A társasvacsora vidám hangulatban a kora reggeli órákban ért véget.

— Két vakbelü ember. A londoni „Lancet” című orvosi lapban Margarucci római sebész-tanár beszámol arról, hogy egy betege hasában két vakbelü talált. A beteg vakbélgyulladásban szenvedett és Margarucci megoperálta. Amikor a gyulladt féregnyulványt eltávolította, legnagyobb meglepetésére egy másik, teljesen egészséges féregnyulványt talált mögötte. A tanár ezt ugyanolyan abnormalisnak tartja, mint azokat az eseteket, amikor valakinek hat ujjja van a kezén.

— Székelési zavarok, bélgörcs, puffadás, gyomoreredülés, izgalmi állapotok, szívidegesség, félelemérzés, bódultság és általános rosszullét esetén a természetes „Ferenc József” keserűviz a gyomor és bélszatorna tartalmát gyorsan és fájdalom nélkül kiüríti, a vérkeringést előmozdítja s tartós megkönnyebbülést szerez. Korunk legkiválóbb orvosai a Ferenc József vizet úgy férfiaknál, mint nőknél és gyermekeknél teljes eredménnyel alkalmazzák. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— A Kőlcsey Egyesület ötvenegyedik közgyűlése október 16-ikán lesz a Kulturpalota művészsobájában. Az ügyvezető elnökség akkor számol be az elmúlt év kulturmunkásságáról és mutatja be a megkezdett új évben végzendő munkásság tervezetét. A közgyűlést előkészítő választmányi ülést október 13-ikán, este 6 órakor tartják meg a Kulturpalota Kőlcsey-sobájában, mely gyűlésre a Kőlcsey Egyesület társelnökeit s választmányi tagjait ezután hívja meg Fischer Aladár ügyvezető elnök és Szöllösi István főtitkár.

— Minden év legnagyobb szenzációja a Magyar szüreti mulatság. A magyar szüreti mulatságot, mint már erről lapunk legutóbbi számában is beszámoltunk, az idén szintén nagy előkészületek előzik meg. A Fehér Kereszt nagytermét, ahol a mulatságot tartják, a rendezőség már kibérelte és a szükséges előkészületeket megteette. A pompás nagytermet, mely minden időkben Arad magyar társadalmának találkozóhelye volt s hol mindig a legkellemesebb bálók zajlottak le, a rendezőség most igyekezni fog minél szebbé és meghittebbé tenni, úgyhogy, akik ott október 15-én megjelennek, azoknak egy eseménydus és bájos szórakozásban lesz részük.

LEGUJABB

Talányi a gyulai ügyészségen van vizsgálati fogságban

A Magyarországról visszajött Rácz Sándor dr. nyilatkozata a legujabb részletekről az Aradi Közlöny számára.

Kivételesen visszaengedi a Magyar Nemzeti Bank az átvitt pénzüsszeget

Ma éjszaka az Orient-Expresssel megérkezett Aradra Rácz Sándor dr., az Erdélyi Bank ügyésze, aki tudvalevőleg Magyarországra utazott, hogy résztvegyen Talányi Ottó kihallgatásán és megállapítsa:

mennyi került meg a Talányi által eltulajdonított pénzből?

Rácz dr. először Budapestre, majd pedig Orosházára utazott és ott Talányi rokonaival is megbeszéléseket folytatott.

Megérkezése után az Aradi Közlöny munkatársa beszélgetést folytatott Rácz Sándor dr.-ral, aki a következő érdekes részleteket közölte:

— Talányit a magyar főváros rendőrségének emberei a megszökött bankpénztáros rokonának, Czédly Péternek budapesti lakásán fogták el. Az Erdélyi Bank már a szökés felfedezése után azonnal tudatta a budapesti rendőrséggel Talányi magyarországi rokonainak címét és így sikerült vasárnap délután elfogni, Czédly Péter lakására egy orosházai származású detektív ment ki, aki Talányit azonnal felismerte és így a tagadás hiábavaló is lett volna. Elfogatása után Orosházára szállították, mivel a bank a feljelentést ott tette meg ellene és mivel

egyek ügyek, amelyek orosházai látogatásával kapcsolatban merültek fel, még tisztázásra szorultak

...ele együtt Orosházára vitték Czédly Pétert és azt a nőt, akit Czédly lakásán találtak. Őket azonban természetesen nem vették őrizetbe. Először az a gyamu merült fel, hogy mindketten tudtak Talányi szökéséről, most azonban megállapítást nyert, hogy

erről nem volt tudomásuk.

Az említett nővel különben Talányinak nem volt nexusa, annál is inkább, mert a nő Czédlynek egyik unokahuga és így Talányinak is rokona.

— Talányi magyarországi rokonai természetesen menteni igyekeznek még, ami menthető.

egyelőre azonban nem lehet tudni, hogy

elő tudják-e teremteni a teljes kártérítéshez szükséges közel százezer lejes összeget?

Talányit a fogság, valamint tettének következtetésére teljesen letörték. Kétségbeesett és szinte maga sem tudja megmagyarázni, hogy tulajdonképpen hogyan határozta el magát a cselekedetre. Kihallgatása alkalmával először csak ennyit mondott: „Elvesztettem a fejemet...” Később tettének okául azt említtette meg, hogy családi életének zátonyra jutása annyira elkészerítette, hogy nem látott más kiutat. Magyarországról nem akart elszökni. A mai nap legfontosabb eseménye az, hogy

Talányit ma az orosházai rendőrségről átkísérték a gyulai törvényszékre, ahol a vizsgálóbíró letartóztatásba helyezte. Így tehát Talányi jelenleg vizsgálati fogságban van.

A rendőrségi vizsgálat ezzel lezárult és most már a büntető eljárás következik. Egyelőre még nem lehet biztosan tudni, hogy a rokonság a hiányzó százezer lejt megtudja-e téríteni és ezért

még korai a Talányi ellen beadott feljelentés visszavonásáról beszélni.

Talányi édesanyját, aki szerény anyagi körülmények között él és egy nyugdíjas banktisztviselő özvegye, mérhetetlenül megtörték az események. Eddig az is kérdéses volt, hogy

sikerül-e a Talányinál megtalált pénzt Magyarországról visszahozni?

A Magyarországon érvényben levő devizarendeletek sem engedik meg így nagy összeg kivitelét. A renkiüli esetre való tekintettel azonban a Magyar Nemzeti Bank a pénz visszahozásának engedélyezését határozta el és néhány formális megtörténte után, egy-két napon belül már szüünkben is lesz az erre vonatkozó engedély.

— Érdekes kártérítési perben benyújtott felebbezést tárgyal az aradi törvényszék Ludosan—Moldovan-tanácsa. Még az elmúlt év folyamán történt, hogy egyik aradi bank azonnali hatállyal elbocsájtotta ifjabb Hanzu Nestor nevű tisztviselőjét, aki megtagadta a bank által elrendelt tulórákon való dolgozást, amelyért külön díjazást nem kapott volna. A bank igazgatósága függelem-sértésnek minősítette a tisztviselő eljárását s ezért elbocsájtotta a szolgálatból. A tisztviselő keresetet indított a bank ellen, amelyben a felmondási időre járó összeget, valamint az általa a bankban töltött tulórák díjainak megtérítését kérte. A járásbírósnak annak idején helyt adott a keresetnek és megítélte ifjabb Hanzu Nestor követelését. Felebbezés folytán került az ügy az aradi törvényszék elé, amely elutasította a felebbezést és megerősítette a járásbírósnak ítéletét, azzal az indoklással, hogy a bank tisztviselői hivatalos időn túl nem kötelesek külön díjazás nélkül hivatalos működést kifejtteni.

— Dr. Lakatos szanatórium, Baden bei Wien, az őszi idényben dacára a teljes územnek, mérsékelt árakon ad teljes ellátást betegeknek és üdülőknak. Az összes gyógytényező, — külön szivosztály dr. Singer Richard egyetemi m. tanár vezetése alatt, — elsőrangú diétás konvaleszkórák és saját hangos mozi állanak rendelkezésre.

— A papai nunclust repülőgépen szállították el Mexikóból. Londonból jelentik: Ruiz y Flores érseket, a mexikói pápai nunciust, akit az elnök a képviselőház határozata folytán kiutasított, tegnap a mexikói hatóságok letartóztatták s egy állami repülőgépen a mexikói határra vitték.

— A Bridge-szalón mai megnyitása. Ma este 9 órakor nyílik meg az aradi urinők által vezetett Bridge-szalón a Városi Kávéház fellett, a volt Lloyd-klub helyiségében. A megnyitó iránt igen nagy érdeklődés nyilvánul meg Arad bridge-játékosai körében. Az előjellekből ítélve valószínű, hogy az új szalón rövidesen játékosaink kedvenc találkozó helye lesz, a mai ünnepélyes megnyitón pedig Arad intellektueljei fognak találkozni.

— A kínzó szenvedés ismeretlen fogalom lesz, ha a legsúlyosabb izületi rándulásoknál, rheumás gyulladásoknál, nyakszirti és hátfájásnál néhány csepp Sloan's Liniment-tel bedörzsöli a fájdalmas testrészt. Ez a kitűnően bevált gyógyszer, melyről számos neves orvos a legkedvezőbbben nyilatkozik, még régi idült, nedves időben állandóan visszatérő rheumás fájdalmakat is azonnal gyógyít, többnyire véglegesen. A Sloan's Liniment gyógyszer felfedezése óriási szenzációt keltett az egész világon s mint népgyógyszert hozzák forgalomba. Legujabban országunkban is kapható.

Háromezer lej havi járadékot ajánlott fel Gutzjahr Mihály az autója által elütött kerék-párosnak -- A felperes egymillió lejt, vagy havi hétezeröttszáz lej járadékot követel

Érdekes kártérítési kerésetet tárgyalt ma az aradi törvényszék *Constantinescu-Nicola* tanácsa, amelyet Szabó Imre aradi lakos indított Gutzjahr Mihály aradi földbirtokos ellen. A kereset szerint Gutzjahr Mihály autója 1928. május 17-én a radnai-ut sarkán elütötte a kerékpárján haladó Szabó Imrét, aki oly szerencsétlenül esett le kerékpárjáról, hogy az esés következtében balkarja két helyen törött el. Felgyógyukása után egymillió lej erejéig indított kártérítési keresetet a földbirtokos ellen és ebben az ügyben az aradi törvényszék már több ízben tartott tárgyalást.

A tanultihallgatások befejezése után a tör-

vényszék helyszíni szemlét tartott a baleset ügyében, mert Szabó Imre úgy adta elő, hogy az autó nem a szabályos oldalon kanyarodott be a Radnai-utra. A mai napon megtartott fő-tárgyaláson az alperes ügyvédje terjesztette a törvényszék elé kifogásait, rámutatott arra, hogy a keresethez csatolt orvosi bizonyítvány szerint, amelyet *Catineanu* Ervin dr. állított ki, Szabó Imre rokkantsága csak tíz százalékos és nem száz, amint ő azt keresetében előadta. Szabó Imre az egymillió lej helyett hajlandó elfogadni 7500 lej havi járadékot, ezzel szemben az alperes 3000 lejt ajánlott fel részére. A törvényszék október 12-ére halasztotta el az ítélet kihirdetését.

SPORT KÖZLÖNY

Rossz volt az összeállítás, azért kapott ki a válogatott — ez az általános vélemény. — Reflexiók a vasárnapi mérkőzéshez — Románia labdarugó sportja kétségkívül hanyatlott

A lengyel-román válogatott labdarugó-mérkőzés csufos vége ez év sportjának legnagyobb meglepetése. A mérkőzés előtt valami megmagyarázhatatlan optimizmus borított el mindenkit. Senki nem volt, aki ne a román színek győzelmét várta volna.

És tegyük hozzá: joggal.

Az eddigi mérkőzések mérlege Románia javára billent. 1923-ban Varsóban 1:1, 1924-ben Csernovicban szintén 1:1, 1927-ben Bucarestben 3:3, tavaly ugyancsak Varsóban megszületett az első nem-döntetlen eredmény. Románia győz 3:2 arányban. Egyenlő ellenfelek küzdelmét mutatja az eddigi mérkőzések képe, csupán az utolsó mutat valami fölényt Románia javára, amit fokoz az a tény, hogy a lengyeleket saját pályájukon verték meg és a vasárnapi mérkőzés felborított minden előzetes számítást, tippet, papirosformát és az olasz-magyarhoz hasonló körülmények között megszületett a budapesti eredmény utánzata: Lengyelország—Románia 5:0.

Próbáljuk megmagyarázni a vereség okait.

Olvassuk át a „Curentul“ vasárnap megjelent számát és némi magyarázatot már találunk a vereségre. „Annak a disznó Czinczérnek nincs helye a román válogatott-ban — írja. Tovább így elmélkedik: Ez a csapat nem más, mint olyan játékosok együttese, amelynek többsége úgy viseli a román színeket, mint ahogy eldobják a szennyes inget. Ebből a csapatból, mely arra van hivatva, hogy nemzeti-harcot vívjon, hiányzik a legfontosabb fegyver: a lélek s emiatt legalább háromgólos vereséget fog szenvedni. Ha győznek, a román futball nem dicsekedhet, aminthogy a vereség sem a román futballt fogja érní. A csapatról nem mondhatjuk el, hogy román lenne. A győzelem öröme és a vereség keserősége háramolják az erdélyi kisebbségi sajtóra, mert a csapat az ő csapatuk teljes egészében. — Végül még a fenyegetéstől sem riad vissza a *Curentul* s az olvasók figyelmét felhívja, hogy figyeljék azokat, akik a román büszkeséget megalázzák.

Egy másik számában ilyeneket ír: Nem Románia csapata ez, amelynek játékosai közül a többség a pályán magyarul beszél. A csapat a tehetetlen, a lusta, az erdélyi irredentizmus szolgálatában álló labdarugószövetség ügynökeinek csapata, stb.

Milyen légkörben állott fel a csapat, melyből a kitünő Czinczért valóban kihagyták és betették a tehetetlen, ügyetlen *Lapusneanu*, aki négy kövés közül hármat beengedve, megpecsételte a csapat sorsát s végül mégis a „hazaáruló“ Czinczért kellett beállítani, hogy a gólarány ne emelkedjék kétszámjegyűvé.

Az előzetesen megfélemlített, lebecsült, megsértett kisebbségi játékosok természetesen deprimáltan játszottak. A gyors egymásutánban beszedett három gól, melyet a *Curentul* terrorjára betett román kapus miatt kaptak, nem volt alkalmas a harci tűz felélesztésére. A közönség állandó zajongása, játékosok állandó cserélgetése a tömeg kívánságának megfelelően, ickozta a zavart. Összenemszokott, egymást alig ismerő játékosok kerültek egymás mellé s így természetes, hogy nem ment a játék. A vereség más okai: Steinbach nemrégiben beteg volt s most is gyengélkedő állapotban tették a csapatba. Még hozzá egy héttel ez előtt Szófiában lerugták s nem volt kigyógyulva ebből se. Nem lett volna szabad beállítani s neki is kellett volna annyi önkritikájának lenni, hogy ne vállalja a játékot. Sepi Kolozsvárt jó volt, a triálon megsérült. Fájó lábbal játszott, lendületes játéka emiatt elmaradt. *Glanzmam* és *Schwartz* gyáván játszottak. Félték az energikus lengyel hávédéktől. A csatársorban csak *Dobay* volt jó, bár több gólhelyzetet kihagytak. *Bodolanak* nem volt szerencséje, *Kovácsnak* ugyanugy.

A vereségre van elég magyarázat. Lelki okok, összeállítási baklövések, játékosok nem várt csődje, de a legfontosabb ok mégis csak az, hogy a lengyelek kitünően játszottak. Pár év alatt nagyot fejlődtek, viszont Románia süllyedt. A magyar amatőröktől, a bulgároktól, jugoszlávoktól s most a lengyelektől kikapni: a süllyedés kétségtelen jelei. Ime a haragtar-tás, a nemzetközi érintkezés hiánya, a tulón-érzetes külpolitika, a magyar-román sportháboru eredménye!

O *Tilden* pesti bemutatkozása nagyszerűen sikerült. Magyarország kormányzójának jelenlétében mutatkozott be Budapesten a „Tilden-cirkusz“ és úgy *Tilden*, mint társai kiforrott játékkal nagy sikert arattak.

O Finn-eszt-magyar birkózóverseny megrendezését tervezik a finnek. A három nemzet viadalát előreláthatólag februárban rendezik meg.

O A *Ripensia* Zágrábban. A temesvári proficsapat két mérkőzés lejátszására Zágrába utazott, ahol villanyvilágítás mellett, este játsza meccseit. A *Ripensia*-vezetőség tárgyalásokat folytat, aminek valószínűleg az lesz az eredménye, hogy a két mérkőzésből, egy folytatódagos tura lesz.

O *Wetzer* hazaérkezett Temesvárra. A hírneves csatárjátékos hazaérkezett, ahol a *Ripensia* vezetőségével tárgyalásokat kezdett kiadatása ügyében. Valószínűnek látszik, hogy *Wetzer* megállapodik a *Ripensia*val és így „Ruda“ visszautazik Franciaországba.

— *Zemler* a *Kinizsiben*. Temesvár egyik leghíresebb labdarugója, Szemes-Zemler, aki a híres *Kinizsi* csatár-kvintettjének volt tagja, majd Debrecenben a *Bocskai* színeiben araita tovább a babérokat. Innen *Zemler* utja a *Ripensia*hoz vezetett, majd a bécsi *WAC* profi-klubnál talált elhelyezkedést. *Zemler* hazatért és kijelentése szerint a *Kinizsiben* fog tovább játszani.

O Magyarország ifjúsági teniszbajnokságát *Drjetomsky* nyerte, aki *Ferenczy* ellen 7:5, 6:1 arányban győzött.

O Olaszország atletikai bajnokai a következők: 200 m.: *Toetti* 22.1 mp. 800 m.: *Tavernati* 1.58.8 p. 5000 m.: *Lippi* 15.48.2 p. 400 m. gát: *Cumar* 59.6 mp. 4-szer 200 m.: *Virten* Bologna 1.02.4 p. Svédstaféta: *Giglio Rosso* Florenz 2.04.4 p. Diszkosz: *Mignoni* 41.70 m. Súly: *Pighi* 13.20 m. Távol: *Massai* 660 cm. Rud: *Innocenti* 375 cm. Meglepően gyenge eredmények!

O Csehszlovákia profi bajnokságának állása: *Sparta* 9 (17:6), *Nachod* 8 (16:12), *Slavia* 7 (22:7), *Viktória* Zs. 6 (12:8), *Kladno* 6 (13:11), *Viktória* *Pilzen* 6 (11:13), *Bohemians* 4 (11:12), *Teplitz* 3 (8:13), *Liben* 2 (12:22), *SK Pilzen* 1 (4:19) pont.

O A *National Boxing* összeállította erőllstáját. A lista következő: Nehézsúly: *Sharkey* (USA), *Schmelling* (német), *Baer* (amerikai-német), *Poreda* (Argentína), *Risko*, *Walker* (USA), *Gains* (Angol), *Schaaf* (amerikai-német), *Slaucco*, *Castanagen*, *Petersen* (norvég). Kisebbsúly: *Nichols*, *Rosenblom*. Középsúly: *Thil*, *Dundee*, *Welter*: *Fields*, *Brailard*. Könnyűsúly: *Canzonieri*, *Petrolle*. Pehelysúly: *Tommy Paul*, *Nel Tarleton*. Bantamsúly: *Al Brown*, *Neys Brown*. Légsúly: *Joung Perez*, *Guitre*.

O Ujból kikapott az olasz bajnoksapat, az új bajnoki küzdelmek során *Napoli* ellen 1:0 arányban veszett. A többi eredmény: *Palermo*—*Bologna* 0:0, *Roma*—*Triestina* 4:0, *Tonino*—*Lazio* 4:2, *Genova*—*Casale* 2:0, *Ambrosiana*—*Pro Verce* 3:0, *Padova*—*Milan* 2:1, *Alessandria*—*Pro Patria* 1:0, *Bari*—*Florentina* 1:0.

Dr. Vuia Salvator nevezte ki a miniszter az aradi szülészeti klinika igazgató-főorvosává

Hivatalosan is megszűnt az aradi bábaképző-tanfolyam

A közelmúlt napokban érkezett meg a rendelet *Aradmegye* prefekturájára az egészségügyminiszteriumból, amely az egészségügyi tisztviselők és szülész-nők iskolai tanfolyamának megszüntetéséről intézkedik. A miniszterium rendeletét a temesvári egészségügyi vezérfelügyelőség dr. *Cosma* megyei főorvos címére küldötte át, hogy a megyei közigazgatás hivatalos hálózatának segítségével kerüljön végrehajtásra.

Az egészségügyi miniszterium rendelete felhívja a vármegyei főorvos figyelmét a miniszter 54.705. számú rendeltére, amelyben megszüntette a *kraiovai* és a *jasi-i* egészségügyi tisztviselők kiképző kurzusait, valamint megszüntette az *aradi*, a *nagyszebeni*, a *marosvásárhelyi*, a *csernovitz*i és a *kisenewi* bábaképzői tanfolyamokat. Ezek közül az egészségügyi tanfolyamok közül az egészségügyi miniszterium egyedül csak a *kolozsvári* Bábaképző-intézetet hagyta meg.

Aradmegye főorvosa a rendelet megérkezése után azonnal közölte azt dr. *Popu* M. János megyei alispánnal, aki kiadta rendeletét, hogy az egészségügyi miniszter rendeletét az összes kerületi orvosokkal és községi bírákkal közöljék.

Mint ismeretes, az aradi Bábaképző-tanfolyam a *Fischer* *Eliz*-palota udvarán épült szülészeti kórházban nyert elhelyezést. A szülészeti kórház hosszan húzódó igazgató-válsága ugyancsak a napokban ért véget, amennyiben az egészségügyi miniszterium úgy döntött, hogy az intézet igazgató-főorvosi állására véglegesen dr. *Vuia Salvator*rt, az általánosan ismert, aradi származású temesvári szülész nevezte ki, míg dr. *Mateescu* asszonynak, az intézet eddigi igazgató-főorvosának más területen biztosít hasonló elhelyezkedést. *Vuia Salvator* dr. a közeli napokban veszi át az aradi szülészeti kórház vezetését.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Jubilál az Aradi Iparosok Hitelszövetkezete

Tíz évvel ezelőtt szervezték ujja Arad iparostársadalmának egyik legerősebb pénzügyi támaszát — Kik alkották ujja az intézet szervezetét?

Vasárnap lesz a jubiláris diszgyűlés

Jelentőségteljes ünnepet ül vasárnap, október 9-ikén Arad iparossága: ekkor lesz tíz esztendeje annak, hogy az Aradi Iparosok Hitelszövetkezetét ujja szervezték, szinte újból megalapozták és ezzel elérték azt, hogy egy felszámolás előtt álló intézményből fejlődő, gyakorlati eredményeket felmutató szövetkezet váljék. A jubileum alkalmából vasárnap délelőtt fél tizenegy órai kezdettel az Iparos-Otthon nagytermében diszgyűlés lesz, amelyen az igazgatóság jelentésén kívül számos beszéd fog elhangzani és amely iránt az iparosság körében már most nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Az Aradi Iparosok Hitelszövetkezetének fejlődését minden méltatás helyett legjobban a megdönthetetlen számok vázolják, amelyek tanubizonyságot tesznek arról, hogy igaz hittel, akarással és munkával még a mai nehéz viszonyok között is lehet eredményeket elérni. Tíz esztendővel ezelőtt, az akkor már 23 éve fennálló hitelszövetkezet pénztárában 36.763 lej készpénz hevert, az összes könnlevőség, melyet a váltótárca képviselt, 3.100 lejt tett ki. Ennek levonása után, bőven jutott volna a 26.400 lejt kitevő üzletrészek visszafizetésére, mert a betét, ami 14.107 lejt tett ki, fedezetet nyert a központi hitelszövetkezetnél fennálló követelésekből, amely 19.871 lej volt. Néhány lelkes tag nem tudott belenyugodni a felszámolásba, még egy próbát tettek, hogy felkeltsék az iparosság áldozatkészségét és a hitelszövetkezetet szilárd alapokra fektessék. Ez a fáradságtalan munka eredménnyel is járt, amennyiben három hónap alatt az üzletrész tőke és tartalékok, amelyek 1922 október elsején 33.043 lejt tettek ki, 132.133 lejre emelkedtek, a betétek pedig 14.107 lejről 59.845 lejre, úgyhogy a pénztárban 157.721 lej várta a hitelt igénylő iparosokat.

Az egykori ujjászervezők

A tagok bizalma az ujjalakulás után Assael Károlyt, Bloch Károlyt, Brandt Istvánt, Helmy Ádámot, Jakabffy Istvánt, Kádár Istvánt, Kalmár Józsefet, Kun Józsefet, Reinhart Gyulát, Rosenfeld Viktort, Sófalvi Györgyöt, Steigerwald Alajost, a felügyelő-bizottságba pedig Bakács Miksát, Baricz Mátét, Gartner Samut, Hoffmann Ferencet és Kartyás Lajost választotta be. A tizenhét tagú vezetőségből öten meghaltak, heten kiléptek és ma már csak öten vannak, akik tíz évnél hosszabb időn át dolgoztak az időközben beválasztott új tagokkal együtt lankadatlan buzgalommal azon, hogy a szövetkezet hivatását méltón töltsék be. Külön kell megemlékeznünk Reinhart Gyuláról, aki ennek a mozgalomnak indító ereje, a lelke volt. A hitelszövetkezet működését néhány számadattal világítjuk meg:

Az 1924 év végén a betétek elérték az egymillió lejt, a saját tőke 632.298 lejt, míg a kihelyezések 1.804.063 lejt tettek ki. A fokozatos fejlődés során az 1929 évben, midőn a szövetkezet 30 éves jubileumát ülte, már öt és félmillió lej saját tőkét mutat ki a szövetkezet, huszonegymillió volt a betétje és a tagoknál csaknem 27 milliónyi összeget helyeztek ki. A beállott válság ellenére még 1931-ben is emelkedtek a hitelszövetkezet értékei. A saját tőke ekkor már a 7.228.032 lejt, a kihelyezés a 32.415.322 lejt, míg a betétek a 26.536.449 lejt érték el. A tíz év leteltével pedig, 1932 október elsején a saját tőkék 7.748.296 lejre szaporodtak, a betétek pedig 26.350.318 lejt tesznek ki, a kihelyezések 33.785.295 lejt, míg a mérleg végösszege 35.138.340 lejt mutat ki. A nyereségek,

amelyeket a hitelszövetkezet évenként kimutatott, nem emelkedtek oly arányban, mint a tőke szaporodás indokolta volna. 1922-ben a nyereség mindössze 26 lejt volt. 1923-ban 45.175, a következő évben 120.022, 1925-ben 133.900 lejt. 1926-ban 144.447 lejt, 1927-ben 144.662 lejt, 1928-ban 277.168 lejt, 1929-ben 369.343 lejt, 1930-ban 347.700 lejt, míg 1931-ben 308.269 lejt mutatott ki a hitelszövetkezet. A nyereség nagyrésze ingyen üzletrészek és bőséges tartalékolások folytán a tőke gyarapítására fordított és ilyen módon többi mint négy millió lejt kaptak a tagok az öt százalékos osztályon felül. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság azonban csak a mérlegben kimutatott tiszta nyereség után kapta jutalékát: 400—3.000 lejt fejenként egy évre. A tagok létszáma a tíz év alatt megötszöröződött és 231-ről 1.142-re emelkedett.

A cél továbbra is a régi marad

Az Aradi Iparosok Hitelszövetkezetének vezetősége mindig tudatában volt annak, hogy mi a szövetkezet tulajdonképeni célja: hiteleket folyósított az iparosok részére, ha kellett, újabb hiteleket nyújtott, hogy megmentse a végbukástól önhibájukon kívül baiba jutott tagjai. Így 1930 ja-

Uj aradi üzletnyitások

Az aradi egészségügyi bizottság ülése — Megindul a vállalkozási kedv — A város egészségügyi költségvetése

Aradváros egészségügyi-bizottságának legutóbbi ülésén számos üzletnyitási engedélyt adtak ki, annak jeléül, hogy a vállalkozási szellem a nyomott gazdasági viszonyok ellenére is fellendült Aradon. Új falerakatok létesítésére engedélyt kaptak: Aracon Miron, Hermann Móric, Pollák Salamon, Schwartz Gyula, Grecu Ion. A Berzovai Mészgyár Rt. erre vonatkozó kérését a bizottság nem hagyta jóvá. Stringan Ferenc engedélyt kért egy bőrlerakat, Ujj József egy esztergályosműhely, Fábry András egy festőműhely, Szrenka György egy mészárszék, Székely Aurélia egy péküzlet, Torma Lajos és Kunert Ernő vegyeskereskedés létesítésére az általános egészségügyi rendszabályok betartása mellett. Ignatel Ioan cipészműhely, Sima Miklós csizmadiaműhely, Reich Viktor lakatosműhely, Szücs Ferenc borbély- és fodrászüzem, Krausz János ugyancsak borbélyüzemet fog létesíteni kapott engedélye alapján. Mornaila György és Hollósy András alkohol nélküli étterem, Hammerschlag Ilona vegyeskereskedés, Engländer Rudolf kávéház és étterem, Földi Mátyás pékműhely, Preoteasa Alexandru egy kocsma nyitására kapott hivatalos engedélyt, míg Szabó József aradi lakos engedélyt nyert arra, hogy a Textilgyárral szemben mozgó cukorka- és élelmiszer-üzletet állíthasson fel.

A kérvények letárgyalása után dr. Cucu Vazul városi főorvos az egészségügyi-bizottság elé terjesztette a város egészségügyi költségvetésének jövő évi előirányzatát, amely 5 millió 793.000 lejt. Ebben a költségvetési előirányzatban az egészségügyi-bizottság az 1933-as költségvetési évben betegszállításra 25.000 lejt, a vegyvizsgálóállomásnak 20.000 lejt, anyák és gyermekek segélyezésére 100.000 lejt, elhagyott gyermekek segélyezésére 200.000 lejt, szegény betegek segélyezésére 250.000 lejt, a tüdőszanatórium fenntartására 2.189.000 lejt, a gyermekkorház fenntartására 1.830.000 lejt,

nuár 1-től 1932 október 1-ig a kihelyezések nem-hogy csökkentek volna, hanem 26.795.565 lejjel szemben 33.785.295 lejre szaporodtak, a saját tőkék is 2.199.562 lejjel gyarapodtak, amennyiben a hitelszövetkezet 7.748.296 lejt állandékot mutat ki az előző 5.548.734 lejjel szemben. A szövetkezet tagjai kényelmére meghonosította a folyószámla hitelt és a csekk-rendszert. A heti befizetések rendszere által pedig a legerényesebb módon is lehetővé tették a tőkegyűjtést. Áruhitelosztályt létesített, hogy tagjai üzleti forgalmát emelje és a kihitelezett áru ellenértékét a jó informálás és az inkasszó magára vállalásával biztosabbá tette, viszont a készpénz áron való vásárlást könnyű részletfizetések ellenében a közönség széles rétegei részére biztosította. Az iparos testvérintézményekkel a legnagyobb harmóniában és egyetértésben dolgozik. A temetkezési csoportoknak, azok megalakulása óta elvégzi pénztárosi teendőit és a temetkezési csoportok tőkéit teljes felelősség mellett kezeli, előnyös kamatozás mellett. Az Iparos Otthont kölcsönökkel segítette, hogy kulturális céljait minél előbb megvalósíthassa. Az idei árvíz alkalmával, amidőn a Maros pusztította Mikelaka, a vesztőhely és Zsigmondháza önálló iparosságát nagyon érzékenyen sújtotta, a többi iparos intézményekkel összefogva, kivette részét a segítség munkájában és a kárt szenvedett iparosok részére gyűjtött összeghez 50.000 lejjel járult hozzá.

Az Iparosok Hitelszövetkezte ujjalakításának tízéves jubileumán az összetartás, a szervező munka, a szövetkezetű eszme nagy eredményét, győzelmét jelenti és Arad iparossága ennek a dátumnak nagy jelentőségét átérve, készül a vasárnapi jubiláris ünnepi diszgyűlésre.

rendkívüli kiadásokra pedig 25.000 lejt irányoztak elő. A bizottság hozzájárulása után Aradváros főorvosi hivatala a költségvetést jóváhagyás és a miniszteriumba való továbbítás végett a temesvári egészségügyi vezérfelügyelőségre küldötte át.

Közös vámvizsgálat a román-magyar határállemásokon
Ezentul román-magyar bizottság végzi a vámvizsgálatot.

A magyar-román közeledés újabb jelentős és főképpen az utazóközönség részére rendkívül előnyös etapplához érkezett el. A Románia és Magyarország között létrejött vasuti egyezmény öröndetes megállapodást tartalmaz a vámvizsgálat lebonyolítására vonatkozólag s különösen azok részére, akik gyakran utaznak fel a magyar fővárosba üzleti ügyeik elintézésére végett, nagy megkönnyebbülést és -ezenkívül időmegtakarítást is jelent. A legtöbb kellemetlenséget eddig ugyanis a kettős határ és vizumvizsgálat okozta az utazóközönségnek. Annak, aki Magyarországra utazott, először Curtici-on, majd Lökösházán kellett keresztülmennie ezeken a körülményes formalitásokon.

A román-magyar vasuti egyezmény értelmében ezentul Curticion, Kötégvánon, Biharpüspökin és Szalontán vagy a magyar határállemásokon közös vámvizsgáló bizottság végzi az ellenőrzés munkáját. Az átvizsgálás minden esetben azonban csupán egyszer történik. Ez az áldásos ujjítás az utazást rendkívül megkönnyítette és a hosszadalmas formalitások elmaradásának, illetve leegyszerűsítésének következtében a menetidő is rövidebb lesz, ami szintén sokat jelent a Románia és Magyarország között lebonyolítandó forgalom növelésében.

Tüzifa a legolcsóbb **vaggon, ol sulyra** Oravetz és Holländer-cégnél **Óvár-téren** Telefon 491

Nagy hátralék az adófizetésekben

Egyes megyékben ötven százalék csökkenést mutat az adóbevétel — Taranu vezérfelügyelő nyilatkozata

A pénzügyminisztérium rendeletére, — mint az Aradi Közlöny megírta — a pénzügyi vezérfelügyelőségek megkezdték működésüket és elsősorban az adóbefizetések ellenőrzésére kaptak megbízást. Az aradi vezérfelügyelőség részéről a négy felügyelő most kezdte meg az egyes megyékben az ellenőrző körutat és ez alkalommal a pénzügyigazgatóságoknál pontosan megállapítják a befizetés összegét. A vezérfelügyelőség működésére vonatkozólag Taranu Victor pénzügyi vezérfelügyelő, az aradi vezérfelügyelőség vezetője, a következő érdekes kijelentést tette:

— Pontos képet még nem lehet nyerni a befolyt adók összegéről, mert az ellenőrző körúton lévő felügyelők jelentéseit a hó végén terjesztjük fel kimutatásszerűleg a minisztériumhoz. Az eddig hozzánk beérkezett jelentésekből azonban annyi megállapítható, hogy az adóbefizetés eddig rendkívül nagy hátralékot mutat. Általában az adók 50 százalékát fizetik be az egyes megyékben, tehát közel 20 százalékkal kevesebb, mint amennyi az elmúlt évben volt és mint amennyinek az idén is lennie kéne. A rendelkezésre álló három hónap nem elegendő, hogy az adóbehajtások százalékszerűen nagyobb eredményt mutassanak fel, mert a téli hónapok beálltával nemcsak a jövedelem csökken, hanem természetesen a kiadások is növekednek.

A beérkező jelentések alapján dönt a minisztérium azután arra vonatkozólag, hogy milyen intézkedéseket léptet életbe a további adóbehajtásokra vonatkozólag, mert az aradi vezérfelügyelőséghez tartozó tíz megye közül eddig a leggyengébb eredményt Máramaros megye mutatta fel, bár az aradmegyei adóbehajtások is feltűnően csökkentek az elmúlt évekhez képest.

= Megfeleltek egy városi árlejtést. Az aradi Constructia-cég óvást emelt a temesvári helyi revíziós bizottság előtt az aradi vízművek javítási munkálataira hirdett árlejtés eredményei ellen. Aradváros vezetőségét a törvényes felelősségről értesítette a temesvári felelősségi fórum és ezért a munkálatok végrehajtási előkészületeit felfüggesztette a vízműveknél Aradváros vezetősége.

= Aradi cégek városi szállítása. Aradváros gazdasági hivatalában ma folyt le a vízművek részére 200.000 lej értékben hirdett csőárlejtés. Hat ajánlat érkezett a szükséges csőmennyiségekre. Az ajánlattevő cégek: a hunyadmegyei Állami Vasöntőde, a nagyszabenyi Rieger Testvérek gépgyár, Schillinger Imre, Andrányi Károly, Armatura és az Astra-gyár (Arad) közül a rendelést az Astra ajánlata nyerte el 162.000 lejes ajánlatával, míg egy 5200 lejes vízcsap-installáció munkáját az ugyancsak aradi Schillinger Imre-cég kapta meg. Az árlejtés eredményét előbb az intermár-bizottság, majd a központi árlejtési bizottságnak kell jóváhagynia.

= Visszautasított kényszeregyezségi kérelmek. Az aradi törvényszék csődbírósága ma tárgyalta az aradi butorszövetkezet, valamint Schwartz Sándor kényszeregyezségi kérelmét. Tekintettel arra, hogy a butorszövetkezet kérelméhez semmiféle okmány csatolva nem volt, míg Schwartz a tárgyaláson nem jelent meg, a csődbíróság mind a két kérelmet visszautasította.

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. — CSÜTÖRTÖK, OKTÓBER 6.

Bukarest, 13: Gramofon, 14: Gramofon, 18: Rádiózenekar, 20:40: Gramofon, 21: Szimf. 21:45: Fuvósnégyes, 22:15: Gál Marcel hegedűművész. — Budapest I. 10:15: Az államrendőrség zenekarának hangversenye, 13: Déli harangszó, 13:05: Az Egyetemi Énekkarok szülő kvartettjének hangv. 4:30: Diákféltóra, 5: Az 1. honvédelmi ezred zenekarának hangversenye, 6: A gyümölcsták és cserjék szaporítása, 6:30: A rádió háztartásának hangversenye, 7:30: Népdalösszeállítások. Dr. Bartha Dénes előadása, 8: Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye, 9:15: Október 6-i emlékünnepe. Közreműködők: dr. Barabás Béla, Majd: Berend Endre szalonzenekarának, valamint Horváth Gyula cigányzenekarának hangversenye. — Budapest II. 6-6:30 Rózsavölgyi gramofonhangverseny. — Bécs, 16:55: Ifjú művészek hangversenye, 21:20: Állami Opera kora és szólistái és a szimfonikusok, 22:45: Közv. a Ronacherből, 23: Lehár-est. Dostál zenekar. Ziegler tenoristával, — Belgrád, 12: Gramofon, 13:05: Rádiózenekar, 20:30: Gramofon, 21:30: Logar belgrádi zeneszerző művel, 22:30: Ljubljana, 23:30: Rádiózenekar, — Berlin, 17:30: Vonós zene, 18: Rega May: Változatok és fuga, 19:15: Mandolinzenekar, Majd 1-ig: Béty Pál zenekara. Tánc, 1. Zenekari hangverseny. — Kassa, 12:30: Gramofon, 13:30: Hemerka zenekar, 14:35: Gramofon, 15:30: Rádiózenekar, 19:40: Gramofon, 19:55: Pergő szakszofonművész, 20:15: Vidám óra. — Milánó, 11. Könyv zene, 20:30: Gramofon, 21:45: Szimf. Utána: Tánczene. — Mor. Ostrava, 11. Katonazene, 12: Gramofon, 23:20-23:30: Szórakoztató zene. — Prága, 7:15-8:30: Zenés ébresztő, 12: Gramofon, 16:30: Kurtz Edmund csellóművész, 21: Verdi: Rekvium. Közr.: Németh Mária. — Róma, 18:30: Zenekari és énekhangverseny, 20:10: Or. 21:45: Szimfonikus hangverseny. — Svájc, Aleman adó, 17: Rádiózenekar, 21: Offenbach művek

PÉNTEK, OKTÓBER 7.

Bukarest, 12. Gramofon, 14. Gramofon, 18. Sibiceanu zenekar: Könyv és román zene, 20:40: Gramofon, 21: Seidmann szakszofonművész, 21:20: Szkeccs, 22: Román zene. — Budapest I. 10:15: Hangverseny, 13: Déli harangszó, 13:05: A Szervánszky szalonzenekar hangversenye, 2:15: A Testnevelési Főiskola ismertetése, 4:30: Diákféltóra, 5:15: A nem sportoló nő és férfi testgyakorlata, 6: Pasteur. Elbeszélés, 6:30: Gramofonhangverseny, 7:45: Gyorsíró tanfolyam, 8:15: A Budapesti Hangverseny Zenekar hangversenye, 9:45: A rádió külügyi negyedórása, 10: Kamarazene, Majd: Toll Árpád és Toll Jancsi cigányzenekarának hangversenye. — Bécs, 12:30: Síving négyes, 16: A jelenkor osztrák zenei munkájának keresztmetszete, 20:50: Bucsu Tiroiban, 21:40: A szimfonikusok, 23:15: Krall jazz, Petrov Emil énekével, — Belgrád, 12: Zenekar, 13:55: Gram. 18: Rádiózenekar, 21: Varsó, 23: Séta Európán át. — Berlin, 17:30: Kis rádiózenekar, 18:45: Karének, 19:15: Zenekari hangverseny, 20:10: Szórakoztató zene, 1.

Merev ízületeknek

azonnali enyhülés

Gyorsan megszabadulhatunk az ízületi és izomfájdalmaktól és a testrészeink merevségét is hamar megszüntethetjük. Alkalmazzunk kevés Sloan's Liniment-et enyhén — erős masszírozás nélkül. Azonnal érezni fogjuk melegítő enyhítő hatását és a fájdalom elmúlik. Használjunk Sloan's Liniment-et rheuma, zsába, ischias, hátfájás, fiamodás, törés és mindenféle izomfájdalom esetén is. Egy üveg ára 75 Lei

SLOAN'S LINIMENT
megöli a fájdalmat

Tánczene. — Hellsberg, 17:30: Szórakoztató zene, 20:25 Szórakoztató zene, 22:05: Händel, Mozart, Beethovenhangverseny. — Langenberg, 18: Szórakoztató zene. — Milánó, 20: Könyv zene, 21: Gramofon, 21:30: Szimfonikus hangverseny. — Mor. Ostrava, 13:30: Rádiózenekar, 21: Rádiózenekar. Kitzler kürtművész. — Prága, 7:15-8:30: Zenés ébresztő, 12: Gramofon, 16:30 Oboaverseny, 18:05: Kamarazene, 20: Hermann hatos, 20:30: Harmonika hatos, 21: Zlkova bécsi operaházi tag hangversenye. — Svájc, Aleman adó, 20:10: Népszerű zene, 21: Jótékonyági hangverseny, 22:40: Smetana: Életemből c. vonósnégyes, 23:15: Rádiózenekar. — Varsó, 17:30: Gramofon, 18: Népszerű hangverseny, 19: Könyv zene, 21:15: Szimfonikus hangverseny, 24: Tánczene.

A szerkesztést
STAUBER ISTVÁN
fekt.

NYILTÉR.

E rovat alatt közlöttekért nem vállalunk felelősséget.

Özv. Gartner Károlyné úgy a saját, valamint gyermekei György, Magda és Endre, továbbá az elhunyt édesanyjának özv. Gartner Adolfiné szül. Neuhaus Róza, végül testvéreinek özv. Kalmár Jenőné szül. Gartner Gizella (Subotica) és Gárdos Frigyes nevében fájdalomtól megtörve jelenti, hogy hön szeretett férje

Gartner Károly

hosszu és kinos szenvedés után életének 54-ik és házasságának 26-ik évében tegnap reggel meghalt. Földi maradványait f. hó 6-án, csütörtökön délután 5 órakor az aradi zsidó temető halottasházából helyezték örök nyugalomra.

Virágok és részvétlátogatások mellőzését kérjük!

Arad, 1932. október 6.

BUDAPESTEN

az új „NEMZETI SZALLODA“

a Hungaria Nagyszállóda vezetése alatt megnyílt
Központi fekvés (József körút 4.) a Nemzeti színházzal szemben.
TELEFON: J. 320-30.

Minden modern kényelemmel berendezve.
Kitűnő étterem! Polgári árak! Dreher sörcsarnok!
A vidéki társaságok találkozó helye!

Ruhák, kabátok festése és vegyítisztítása
Hoszpodár-nál Arad, Str. Troleuseu (volt Teleki-uca) 13.

Motorok

100 HP. Diesel, 55 és 85 HP. Szivógáz, 30 és 12 HP. Nyersolaj, 30, 25 és 20 HP. Petróleum motorok és egy komplett hidraulikus olajsajtó eladó
Friedrich Testvérek, Temesvár.

Automobilokat

legszebben, legtartósabban fényez
Ducoval

Anton Szontágh

Autó-kárpitosmunkát is vállal.
Str. Ghiba Birta 42. (v. Kórház-uca).

A menyházai nyaralók

és kirándulók figyelembe!

Aki jól, olcsón akar étkezni, keresse fel a

KAUFMANN-vendéglőt.
Kitűnő házikoszt.

Hirdessen az Aradi Közlönyben!

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk. Minden szó 4 lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este 10 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

LEVELEZÉS.

KERESM egy idős uriamber ismeretséget, aki anyagiilag támogatna. Leveleket kérem a főkiosztóba „Tizenkilenc éves” jellegre. 8397

ALKALMAZÁS.

NEGY gimnáziumot végzett leány irókat vagy gyermekkertésznöki állást keres. Perfekt román, német és magyar. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 3393

AKVIZITŐRÖK vidékre napidíj és jutalék, helyben jutalék mellett megbízást nyújtanak. Cim: az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 8398

KINDERBESORGERIN mit Jahres-Zeugnisen wird gesucht. Úgyes mindenés jó bizonyítvánnyal felvétetik. Cim a kiadóhivatalban.

Kaucióval rendelkező

üzletvezetőt keresek élelmiszer- és eszmegeüzlet részére. Ajánlatok eddigi működés megjelölésével „Üzletvezető” jellegre a kiadóhivatalba.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

FAJTISZTA fiatal Dobermann-kutyák olcsón eladó. Vol Hajó-uca 7. 8395

HASZNALT, de jó állapotban levő vízvezeték kiöntő-kagyló, megvételre keresetik. Cimeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalba kérek.

KONYHABUTOR,

három ajtós szekrény, csillárak és egyéb butorok költözködés miatt

olcsón eladók :
Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 3400

ELADÓ keresztúros bécsi zongora. Cim a kiadóhivatalban.

LAKÁS.

KIADÓ azonnalra 2 szobás lakás Strada Miron Costin (Lainingen-u.) 24. sz. alatt.

MODERN négy szobás lakás, erkélyvel, azonnalra kiadó. Földes-palota. 8389

NEGYSZOBÁS modern lakás földszinten, hall, fürdőszoba, parkett, villanyosillárakkal november elsejére kiadó. Volt Batthyányi-u. 29. 3402

KÉTSZOBÁS konyhas I-ső emeleti lakás a Szabadság-ter sarkánál kiadó. Cim az Aradi Közlöny főkiosztóhivatalában, a Minorita templommal szemben.

ÜZLETEK.

30 éve fennálló fűszer- és fa-üzlet

2 szoba és fürdőszobás lakással, azonnalra kiadó. Ugyanott két kétszobás lakás, mellékhelyiségekkel, azonnalra vagy november 1-re kiadó. Érdeklődni:

Stern Lipót háztulajdonosnál, Str. Matei Corvin 1. (v. Hunyadi-uca).

HÓ ÉS OLCÓSÁGI HULLÁM

MENYHÁZÁN

80 lejért szoba és teljes napi ellátás.
Vonatköltség Aradról Menyházáig és vissza 170 Lej.

Szeptember 5-től, október 15-ig.

25 fokos radium tartalmu szabad uszoda és kádfürdő.

Az ARADI KÖZLÖNY előfizetői részére 50 százalékos fürdőkedvezmény!!

Pékség Ujaradon lakással kiadó. Érdeklődni háztulajdonosnál Reg. Maria 28.

ÚJ ÜZLETBERENDEZÉS jutányos áron eladó. Megtekinthető: Bul. Reg. Maria 19., házmesternél.

Készpénzért

megvesszük butorait, ezüstjéit, antik tárgyait, szőnyegeit, varrógépeket stb. atb. **Eladó olcsón** Lengyel-féle teli háló, konyhaberendezés, Singer varrógép, festmények stb. stb. **COMISIO** bizományi üzlet Bulev. Reg. Maria 9. — A velünk összeköttetésben álló temesvári zálogház 24 százalék mellett folyóait kölcsönöket arany és ezüst tárgyakra, ékszerekre, valódi szőnyegekre, írógépekre, stb. úgy, hogy ilyen tárgyaknak a zálogházba való eljuttatására megbízásokat ismételtén elfogadunk.

INGATLAN.

ELADÓ villanegyedben modern adómentes ház. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 3326

OKTATÁS.

Asszonyok, leányok részére

gyorsan és pontosan elsajátítható varrós szabászati tanfolyamot kezdtek. A legújabb párisi díjat szerint tanítok. Olcsó árban. Probst-szalón, Str. Consisterului 40., I em. 3146

ABC

utások részére:

A: Ha Budapestre jön, szálljon meg a dunaparti elsőrangú **BRISTOL** szállodában.

B: mert olcsó áron nyújt mindent: szépszobát, kitünő ellátást és szórakozást, hisz úgy a délutáni teánál, mint az esti vacsoránál tánc van.

C: Mindezt (szobát teljes kitünő ellátással) — a szoba fekvésétől függően — már napi 12 pengőért kaphatja

FILLÉRES GYORS

ARAD — BUDAPEST — ARAD

Aradi Közlöny — Dimineata — Az Est-lapok rendezésében

475.-leji

oda-vissza utazás vas-
uti és vizumköltséggel

Budapest—BÉCS—Budapest

30 Pengő osztrák és visszatérő magyar vizummal együtt.

Indulás október 12-én,

egyéni és kollektív utlevéllel.

Jelentkezéseket elfogadnak és minden felvilágosítást megadnak az Aradi Közlöny kiadóhivatalai és Künstler Utazási Iroda,

délelőtt 9-¹/₂1-ig, délután 3-7-ig